

Dotazník

Súhrn hlavných aktivít vedeckej organizácie Slovenskej akadémie vied

Hodnotené obdobie: 1. január 2003 – 31. december 2006

I. Základné informácie o hodnotenej organizácii:

1. Názov a adresa organizácie

Spoločenskovedný ústav SAV
Karpatská 5
040 01 Košice

2. Vedenie organizácie

Útvar riaditeľa	Meno	Vek	Počet rokov vo funkcii
Riaditeľ	PaedDr. Marián Gajdoš, CSc.	58	3
Zástupca riaditeľa	Mgr. Michal Kentoš, PhD.	29	1
Vedecký tajomník	Ing. Anna Takáčová	26	4

3. Predseda vedeckej rady

PhDr. Stanislav Konečný, CSc.

4. Základné informácie o počte výskumných pracovníkov

- i. Celkový počet zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním zapojených do výskumu a vývoja (okrem doktorandov) a jeho prepočet na plný ekvivalent pracovného času (FTE) za roky 2003, 2004, 2005, 2006 a priemer za hodnotené obdobie

- ii. Počet zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním zapojených do výskumu a vývoja (okrem doktorandov) na jednotlivých oddeleniach/útvoroch organizácie a jeho prepočet na plný ekvivalent pracovného času (FTE) za roky 2003, 2004, 2005, 2006 a priemer za hodnotené obdobie

Výskumní pracovníci	2003		2004		2005		2006		Priemer	
	Počet	FTE	Počet	FTE	Počet	FTE	Počet	FTE	Počet	FTE
Celkom v organizácii	17	15,46	15	15	16	15,3	15	13,6	15,75	14,84
Oddelenie histórie	8	8	8	8	8	8	7	7	7,75	7,75
Oddelenie psychológie	9	7,46	7	7	8	7,3	8	6,6	8	7,09

5. Základné informácie o rozpočte mzdových prostriedkov organizácie

- i. Suma mzdových prostriedkov organizácie¹ pridelená z inštitucionálnych zdrojov Slovenskej akadémie vied (SAV) v rokoch 2003, 2004, 2005, 2006 a priemer za hodnotené obdobie

Mzdové prostriedky (MP)	2003	2004	2005	2006	Priemer
Mzdové prostriedky spolu (mil. Sk)	3,860	4,574	4,645	4,840	4,480

6. URL webovej stránky organizácie

<http://www.saske.sk/SVU>

II. Základné informácie o činnosti organizácie v oblasti výskumu a vývoja:

1. Poslanie a úlohy organizácie sformulované v jej zriaďovacej listine

¹ Objem mzdových prostriedkov bez odvodov do poisťovní

Ústav je zameraný na základný výskum v oblasti sociálnej psychológie, histórie a sociológie. Zameriava sa na interdisciplinárny výskum sociálno-kultúrnych a sociálno-politických aspektov a súvislosti vývinu Slovenska z hľadiska stredoeurópskeho kontextu. Výsledky výskumu nachádzajú uplatnenie v rôznych inštitúciách a organizáciách.

Ústav poskytuje poradenské a ďalšie expertízne služby pre štátne orgány, domáce a medzinárodné kultúrne inštitúcie.

Ústav uskutočňuje vedeckú výchovu v zmysle všeobecne platných právnych predpisov.

Ústav zabezpečuje publikáciu výsledkov vedeckovýskumnej činnosti prostredníctvom periodickej a neperiodickej tlače. Vydávanie periodickej a neperiodickej tlače sa riadi uzneseniami P SAV.

2. Súhrn aktivít výskumu a vývoja organizácie za hodnotené obdobie, ich význam z národného a medzinárodného hľadiska, zapojenie organizácie do európskeho výskumného priestoru (max. 10 strán)

Spoločenskovedný ústav SAV sa ako multidisciplinárne pracovisko v oblasti spoločenských vied počas hodnoteného obdobia snažilo realizovať svoju vedeckovýskumnú činnosť v súlade s koncepciou rozvoja vedeckovýskumných oddelení, avšak celkom prirodzene reagovalo tiež na aktuálne problémy doby a na ponuky domácich či zahraničných inštitúcií podieľať sa na riešení takých projektov, ktoré boli aspoň sčasti v súlade s uvedenými prioritami.

V priebehu roku 2003 pracovníci oddelenia histórie pokračovali v riešení projektov zameraných na výskum dôležitých úsekov dejín etnických menšín na Slovensku. V rámci projektov VEGA boli úspešne, s výborným celkovým hodnotením, ukončené úlohy projektov *Národnostné menšiny na Slovensku a migračné procesy v rokoch 1945 - 1960* a *Vývoj a postavenie Rómov na východnom Slovensku od osvietenských reforiem (18.-20. storočie)*. Na ne v nasledujúcich rokoch logicky nadväzovali ďalšie projekty tohto zamerania: *Maďari a Nemci na Slovensku po roku 1918*, *Rusíni a Ukrajinci na Slovensku v dokumentoch (1944 – 1970)*, *Južné Slovensko v rokoch 1948 – 1953 so zameraním na postavenie maďarskej minority* a *Rómska menšina na Slovensku v dokumentoch (1945 – 1975)*.

Projekt výskumu maďarskej a nemeckej menšiny umožnil riešiteľom analyzovať a zhodnotiť legislatívne normy štátnych orgánov vo vzťahu k maďarskej a nemeckej menšine, pokúsiť sa o rekonštrukciu vývoja nemeckých menšinových strán so zameraním

na obdobie nacifikácie nemeckej minority v rokoch 1938 – 1945 a o komparáciu vzťahov medzi slovenskou majoritou a maďarskou minoritou od roku 1918 do súčasnosti

Grant na podporu výskumu dejín rusínskej a ukrajinskej menšiny na Slovensku nám dal možnosť získať, zhromaždiť a predbežne roztriediť kópie značného množstva dokumentov a materiálov týkajúcich sa života menšiny v uvedenom období, ktoré sú deponované v archívoch nielen na Slovensku, ale aj v Prahe, v Užhorode a v Kyjeve. Najkompletnejším sa stal veľký súbor dokumentov z fondu UNRP uložených v Archíve Rady Zväzu Rusínov -Ukrajincov Slovenskej republiky v Prešove, ktorý bol sprístupnený zatiaľ len pre odbornú verejnosť.

Prevažne národnostnej problematiky a medzietnických vzťahov sa týkajú výskumné úlohy podporené APVV: *Dekréty E. Beneša a ich uplatnenie na Slovensku a Maďarská menšina na Slovensku v procese transformácie spoločnosti po roku 1989*. Výsledky analýz potvrdili významný vplyv etnicity na názory obyvateľov týkajúcich sa kľúčových otázok spoločenského a politického vývoja, menšinovej identity a vzťahov medzi maďarskou menšinou a majoritou v Slovenskej republike.

Národnostná otázka a vývoj etnických menšín bol v popredí výskumu aj tých pracovníkov oddelenia, ktorí sa podieľali na riešení projektov z úseku histórie koordinovaných v zahraničí: *Tolerance a její meze v totalitárním režimu 1948 – 1989 a KSČ a radikální socialismus v Československu 1918 - 1989* v Ústave pro soudobé dějiny AV ČR v Prahe, *Die Roma in der Slowakei* na Univerzite v Hamburgu, ale aj *A Magyarországi kormányzati pártok kisebbség politikája 1989 után (külön tekintettel a magyar-szlovák kapcsolatokra)* v rámci MTA Határon Túli Magyar Tudományos Kutatásért v Budapešti. V rokoch 2005 – 2006 bol Prof. PaedDr. Š. Šutaj, DrSc. tiež spoluriešiteľom výskumnej úlohy *Le cas slovaque: contribution à l'histoire des transferts politiques et culturels entre la France, l'Allemagne et l'Europe centrale (1840 – 1948)*, ktorú koordinoval Centre de recherches interdisciplinaire sur l'Allemagne – CNRS v Paríži.

Pracovníci oddelenia sociálnej psychológie sa počas hodnotených rokov v rámci základného výskumu orientovali najmä na otázky stratégie správania v náročných životných situáciách, na problematiku sociálnej inteligencie a na kognitívne procesy. Zákonite sa to premietlo aj do grantových úloh a ďalších projektov. V rokoch 2004 – 2006 podporu VEGA mali projekty *Sociálna inteligencia a jej úloha v efektívnom fungovaní človeka v interpersonálnych vzťahoch* a *Modelovanie kognitívnych procesov v biologických a umelých systémoch*.

Prvý z nich, pod vedením doc. PhDr. F. Bumgartnera, CSc., bol zameraný jednak na hľadanie súvislostí sociálnej inteligencie s príbuznými konceptmi, akými sú abstraktná inteligencia, emocionálna inteligencia, sociálna kompetencia, a jednak na štúdium relácií

sociálnej inteligencie s relevantnými osobnostnými charakteristikami (extraverzia, emocionálna labilita, osamelosť, interpersonálne črty). Na riešení druhého projektu, ktorý sa realizoval v spolupráci s Fakultou elektrotechniky a informatiky Technickej univerzity v Košiciach, pracoval hlavne PhDr. Ing. M. Dobeš, PhD. Okrem iného, uskutočnila sa séria meraní aktivity ľudského mozgu prostredníctvom magnetickej rezonancie, ktorých výsledky už boli čiastočne publikované.

Projekt VEGA *Osobnostné a situačné činitele stratégií správania v náročnej životnej situácii nezamestnanosti* bol v prvej fáze orientovaný na prípravu pôvodnej výskumnej metodiky, ktorá vychádzala z uplatnenia interakčného prístupu. Jedným z prvých teoretických výsledkov analýzy bol návrh preferovať pojem sociálna psychológia nezamestnaných pred viac zaužívaným pojmom sociálna psychológia nezamestnanosti. Tá nie je totiž len spoločenským, ale predovšetkým ľudským problémom.

Riešitelia preto navrhli kompromis v podobe rozlišovania dvoch uhlov pohľadu na tento spoločenský jav, ktorý by znamenal zavedenie termínu „nezamestnanosť“ v prípade uplatňovania všeobecného hľadiska a termínu „nezamestnaní“ pri individuálnom prístupe. Druhá etapa riešenia projektu, rovnako ako aj grant APVV *Zvyšovanie sociálnej kompetencie žiakov prostredníctvom rozvíjania tvorivosti v sociálnych vzťahoch* niesli už viaceré znaky aplikovaného výskumu.

Rozhodujúci podiel na vedeckovýskumných aktivitách ústavu v celom hodnotenom období však mali úlohy Štátneho programu výskumu a vývoja. V rámci riešenia projektu *Národy, národnosti a etnické skupiny v procesoch transformácie spoločnosti* sa pod vedením Prof. PaedDr. Š. Šutaja, DrSc. uskutočnila systematická analýza postavenia slovenského národa a na Slovensku žijúcich národností. Boli pomenované možné zdroje napätia v spoločnosti a navrhnuté alternatívne spôsoby ich riešenia. Stalo sa tak na základe výsledkov multidisciplinárneho výskumu, rozsiahlych podkladových materiálov a viacerých expertíz.

Pri výskume parciálnych problémov sa podarilo kumulovať výskumné kapacity zo širokého spektra spoločenskovedných odborov (jazykoveda, literárna veda, etnológia, slovakistika, sociológia, sociolingvistika, psychológia, politológia, právna veda, filozofia a historiografia). Na projekte sa totiž podieľali pracovníci z dvoch vysokých škôl a ôsmich pracovísk SAV. Výsledky výskumu zvýšili informovanosť nielen riadiacich štruktúr, ale aj odbornej verejnosti či širších vrstiev obyvateľstva o národnostnej otázke a jej riešení v podmienkach Slovenska. S týmto zámerom bol pripravený expertízny materiál pre štátne orgány, čiastkové výskumné správy vo forme publikácií, ako aj niekoľko popularizačných článkov a vystúpení.

Riešenie úlohy ŠPVV výrazne posilnilo postavenie Spoločenskovedného ústavu nielen v SAV, ale aj v celej vedeckej a akademickej komunite na Slovensku. Koordináciou

rozsiahleho a náročného vedeckovýskumného projektu s množstvom parciálnych úloh a výstupov osvedčil manažerské, organizačné i bádateľské schopnosti a bezprostredne demonštroval význam spoločenskovedného výskumu aj pre riešenie spoločenských a politických problémov.

O náraste prestíže ústavu v hodnotenom období svedčí aj skutočnosť, že jeho dvaja pracovníci sa do októbra 2006 zúčastňovali práce v rámci centier excelentnosti. Išlo o projekt *Kolektívne identity v moderných spoločnostiach. Región strednej Európy (PROCESY)* v Etnologickom ústave SAV v Bratislave, ktorý viedla PhDr. Eva Krekovičová, DrSc. (Š. Šutaj) a *Centrum excelentnosti výskumu inteligencie a tvorivosti (CEVIT)* pod vedením prof. PhDr. I. Ruisela, DrSc. (J. Výrost).

Druhou významnou úlohou ŠPVV sa stal projekt *Predikcie vývojových trendov v sociálnej sfére* pod vedením Prof. PhDr. J. Výrosta, DrSc., ktorým sa ústav fakticky etabloval v európskom vedeckom priestore. Úloha je totiž bezprostrednou súčasťou Európskej sociálnej sondy (European Social Survey), ktorú iniciovali európske akademické pracoviská. Ide o sociálny prieskum zameraný na monitorovanie a explanovanie interakcie medzi transformujúcimi sa európskymi inštitúciami a postojmi, názormi, ako aj správaním obyvateľov európskych krajín.

V rámci projektu je plánovaných 5 kôl v dvojročnom cykle v období rokov 2002 – 2011 s účasťou 26 európskych krajín. V tejto súvislosti určitým krátkodobým cieľom je tiež rozvoj a uplatnenie rigorózneho kvantitatívnej metodológie komparatívneho sociálneho výskumu v európskom kontexte. Získané zdrojové dáta a ďalšie relevantné informácie o ESS budú voľne dostupné pre všetkých užívateľov v Európe i mimo nej. Slovensku sa ESS zúčastňuje od 2. kola. Základné informácie o výsledkoch na reprezentatívnej vzorke 1521 obyvateľov Slovenska boli zverejnené v publikácii „Európska sociálna sonda (ESS) 2. kolo na Slovensku“.

O význame uvedeného výskumu v celoeurópskom kontexte svedčí aj skutočnosť, že v roku 2005 medzinárodný projekt ESS s koordinátorom Rogerom Jowellom z Veľkej Británie), ktorého spoluriešiteľom je aj náš ústav, získal *Descartovu cenu*. Je to najvýznamnejšie ocenenie vedeckej práce v Európe, ktoré každoročne udeľuje Európska komisia za „výnimočné prínosy vo vedeckom výskume“. V roku 2005 bolo prvýkrát toto významné ocenenie udelené riešiteľom z oblasti spoločenských vied.

Vedeckovýskumné oddelenia ústavu udržiavajú dlhoročné kontakty s inštitúciami obdobného zamerania v zahraničí. Ide o pravidelné konzultácie, účasť na vedeckých podujatiach, výmenu literatúry, ale aj spoluprácu priamo vo výskume. Úzke styky v tomto smere máme predovšetkým s dlhoročnými partnermi SvÚ SAV, a to so Slezským ústavom SZM v Opave, s Ústavom pro soudobé dějiny AV ČR v Prahe, s Psychologickým ústavom AV ČR v Brne, s Ústavom pre výskum menšín MAV

v Budapešti, s Ústavom histórie Ukrajiny NAVU v Kyjeve, so Sociologickým ústavom NAVU v Kyjeve a s vedeckými a akademickými pracoviskami v Užhorode. V oblasti zahraničných kontaktov sa stále výraznejšie presadzuje spolupráca na konkrétnych vedeckovýskumných projektoch.

3. Koncepcia aktivít výskumu a vývoja organizácie na ďalšie štyri roky (max. 5 strán)

Oddelenie histórie:

Národnostné menšiny predstavujú kultúrne, sociálne i politické fenomény, ktorých pochopenie vyžaduje osobitnú pozornosť. Riešenie národnostnej otázky predpokladá dôkladnú znalosť vývoja a postavenia všetkých etnických spoločností. Problematika vzťahu majoritného obyvateľstva a minoritných etnických spoločností bola a je v stredoeurópskom priestore jednou z priorít, ktorej je v krajinách strednej a východnej Európy venovaná zvýšená pozornosť, a to tak zo strany štátnych orgánov, majoritného obyvateľstva, ako aj zo strany príslušníkov menšín. Vstupom Slovenska do EÚ sa vo väčšom meradle stali tieto problémy stali aktuálne aj pre ostatné členské štáty. Historické skúsenosti i charakteristika súčasných interetnických vzťahov na Slovensku poskytujú dostatok argumentov k tomu, aby sa jednotlivé aspekty vplyvu etnicity na spoločenský vývoj, spolu s faktormi ktoré ich modifikujú, stali trvalým predmetom vedeckého výskumu a aplikovania jeho výsledkov do praxe orgánov decíznej sféry, zákonodarstva a samosprávy. V tejto oblasti boli v predchádzajúcom období vydané mnohé podnetné publikácie.

Formovanie národných identít vrátane slovenskej národnej identity má v tomto kontexte veľký význam, preto je potrebné venovať mu pozornosť predovšetkým z pohľadu rôznych spoločenskovedných disciplín, vrátane historiografie. Pozornosť sa sústreďovala na poznanie stavu etnickej identity: (typologizácia etnickej identity, zachovanie, reprodukcia, zmeny osobnej a sociálnej identity príslušníkov minorít; bipolárna etnická identifikácia, dvojité identity, otázky národnostného povedomia), na jazykovú politiku minorít (skúmanie otázok dvojjazyčnosti (bilingvismus), miera a intenzita jazykovej komunikácie, jazyková interferencia a kompetencia, jazykové zmeny a obmeny), na otázky spolužitia majorita – minorita (skúmanie úrovne interetnických vzťahov na mikro, mezo i makro úrovni), na ich právne postavenie a historický vývoj. Vedecký výskum uvedených faktorov sa v minulom období premietol v rade významných publikácií, ktoré vznikli v rámci riešenia vedeckých projektov.

V oblasti historického výskumu a výskumu národnostných menšín sa v hodnotenom období podarilo stabilizovať pozíciu Spoločenskovedného ústavu SAV vo výskumnom priestore. Prispeli k tomu najmä tieto skutočnosti:

- 1) Spoločenskovedný ústav SAV v hodnotenom období získal významné vedecké projekty v rámci štátneho programu výskumu a vývoja a v Agentúre na podporu výskumu a vývoja. Okrem finančných prostriedkov, ktoré boli využité na výskumné cesty a na zabezpečenie materiálnej základne výskumu. Spoločenskovedný ústav zohral významnú úlohu pri koordinovaní výskumných aktivít v interdisciplinárnych výskumoch v oblasti výskumu národnostných menšín, čo rozšírilo spoluprácu ústavu s ďalšími pracoviskami SAV a vysokými školami.
- 2) Pracovníci ústavu posilnili svoju pozíciu v slovenskom výskumnom priestore v oblasti slovenských dejín, čo sa prejavilo nielen vo výskume národnostných menšín, ale aj v ohodnotení ich práce v rámci slovenskej historiografie. Svedčí o tom napr. predsedníctvo v slovensko-maďarskej komisii historikov (Š. Šutaj) a v slovensko-ukrajinskej komisii historikov (M. Gajdoš), účasť pracovníkov oddelenia histórie vo vedeckých radách vysokých škôl a v komisiách pre udeľovanie vedeckých hodností a v komisiách pre obhajobu dizertačných prác na slovenských vysokých školách.
- 3) Spoločenskovedný ústav SAV je jediným ústavom tohto typu na východnom Slovensku. V tomto zmysle plní osobitnú funkciu vo vzťahu k spoločenskovednému výskumu a histórii v tomto regióne na východnom Slovensku. Počas jeho existencie sa vytvorila komplementarita vedeckovýskumného zamerania SvÚ SAV tak s ústavmi SAV, ako aj s inými pracoviskami.

1. Výskumná orientácia

- a/ V oblasti historického výskumu a výskumu národnostných menšín sa Oddelenie histórie, ktoré garantuje tento smer výskumu, bude orientovať najmä na: slovenské dejiny v 20. storočí s osobitným zameraním na dejiny po druhej svetovej vojne a na skúmanie národnostnej problematiky v povojnovom období s prepojením na dejiny po roku 1948 až k súčasnosti. V oblasti najnovších dejín je potrebné pripravovať prvé historické analýzy obdobia po roku 1989.
- b/ Jednou z možností modifikovania súčasného výskumného plánu je skúmanie otázok medzietnických vzťahov v pohraničných oblastiach stredoeurópskych krajín napr. v spolupráci s podobnými inštitúciami v krajinách Karpatského euroregiónu s osobitným dôrazom na Ukrajinu.
- c/ V oblasti výskumu bude potrebné posilniť v rámci ústavu tradičný výskum rómskej problematiky a podiel ďalších vedných disciplín (napr. sociológie, etnológie, filozofie a ekonómie) na riešení vedeckých projektov.

- d/ Naďalej predpokladáme spoluprácu s vysokými školami, najmä s Filozofickou fakultou PU v Prešove a Ústavom regionálnych a národnostných štúdií Prešovskej univerzity a s formujúcou sa humanitnou fakultou UPJŠ v Košiciach. Vzájomná súčinnosť bude orientovaná na pedagogický proces, výchovu vedeckých pracovníkov a na vedeckovýskumnú činnosť. smerom k súčasnosti, a to v spolupráci s výskumnými pracoviskami na Slovensku aj v európskom výskumnom priestore. Jednou z možností je väčší prienik s vysokými školami, nielen v podobe spoločných projektov, časopisom, ale aj s využitím možnosti vytvárať spoločné pracoviská.
- e/ sústrediť výskumné kapacity na (východnom) Slovensku v oblasti výskumu národnostných menšín do spoločných projektov viacerých pracovísk s ambíciou uchádzať sa o peniaze APVV, ESF a štrukturálnych fondov EÚ s prepojením na európsky výskumný priestor.
- f/ K ďalším pilierom koncepcie budovania pracoviska patrí interdisciplinarita. Na interdisciplinárne prepojenie výskumu národnostnej problematiky sa bude naďalej klásť na pracovisku osobitný dôraz.

2. Dobudovanie personálnej základne ústavu

Od roku 2005 je Spoločenskovedný ústav školiacim pracoviskom s akreditovaným študijným programom 3. stupňa slovenské dejiny. Tým sa vytvorili podmienky pre systematickú prípravu doktorandov v oblasti slovenských dejín. Je nevyhnutne potrebné zabezpečiť uplatnenie absolventov doktorandského štúdia na SvÚ SAV a prípravu na generačnú obmenu súčasného zloženia pracoviska, pretože pracovisko sa ocitne v novej situácii, keď jeho najstarší pracovníci dosiahnu dôchodkový vek.

3. Hľadanie nových tém a nových prístupov

Aj keď pred slovenskou historiografiou je ešte mnoho úloh pri základnej charakteristike jednotlivých nespracovaných historických období a s tým súvisiacich tém, v súlade so zameraním európskej historiografie je potrebné sledovať moderné trendy v prístupe k historickým témam.

Ide predovšetkým o sledovanie vzťahu medzi teoretickou reflexiou vedeckých problémov a konkrétnou analýzou historického materiálu, ktoré umožňuje inovatívny prínos a perspektívne prehĺbenie vedeckého poznania.

V oblasti historického výskumu a výskumu národnostných menšín považujeme za nevyhnutné pokračovať v línii zabezpečovania činnosti ústavu prostredníctvom:

- získavania ďalších projektov v Agentúre na podporu výskumu a vývoja - 2009

- vytvorenia Centra excelentnosti Premeny identít v kontexte transformácie spoločnosti - 2008
- získania podpory na projekty v rámci štrukturálnych fondov - 2007
- prepojenie aktivít s vysokými školami - priebežne
- premena internetového časopisu Človek a spoločnosť na karentovaný časopis - 2010

Oddelenie sociálnej psychológie:

A. Nosnou úlohou oddelenia bude pokračovanie prác v dlhodobom (2002 – 2011) projekte European Social Survey (ESS), 3.-5.kole:

Európska sociálna sonda je medzinárodný výskum opakovaný v dvojročnom cykle s účasťou viac ako 20 európskych krajín. Slovenská republika po absencii v účasti na 1.kole sa zúčastnila 2. a 3.kola ESS a riešiteľom úlohu bol SvÚ SAV. Realizácia projektu ESS bola predbežne rozvrhnutá na 5 kôl na roky 2002 – 2011. Projekt bol iniciovaný Európskym fondom pre vedu (European Science Foundation, ESF) s cieľom:

- monitorovať a interpretovať postoje a hodnoty obyvateľov európskych krajín vo väzbe na meniace sa európske inštitúcie
- vlastným prístupom podporiť používanie pokročilých metód medzinárodného komparatívneho výskumu v Európe i vo svete

Dotazník ESS obsahuje okolo 400 otázok zameraných na rôzne oblasti, ktoré boli vyvinuté poprednými európskymi špecialistami v medzinárodnej kooperácii, kombinuje kontinuitu a zmenu tým, že sa skladá zo stabilnej (nemennej časti) a rotujúcich (meniacich sa) modulov.

V 1. kole boli získané údaje od **42 359** respondentov (údaj po 5.záverečnej edícii v NSD) a v 2.kole zatiaľ, bez 2 krajín (po 2.edícii v NSD) od **45 681** respondentov.

Oblasti stabilného modulu v dotazníku ESS:

- **dôveryhodnosť štátnych, politických a ďalších spoločenských inštitúcií**
- **záujem o politické otázky a účasť na politických aktivitách**
- **sociálno-politické orientácie**
- **štátna, verejná správa a jej efektívnosť na národnej a medzinárodnej úrovni**
- **morálne, politické a sociálne hodnoty**
- **sociálna začlenenosť a vylúčenie**

- **národná, etnická a náboženská príslušnosť (identita)**
- **subjektívna pohoda, zdravie a bezpečnosť**
- **demografické charakteristiky – vek, rod, manželský status atď.**
- **vzdelanie a zamestnanie**
- **materiálne a finančné zabezpečenie**
- **bývanie**

Rotujúce moduly:

O možnosť včleniť svoj modul do prebiehajúceho kola ESS sa uchádzajú medzinárodné tímy špecialistov súťažným spôsobom a o ich zaradení rozhoduje Vedecká rada projektu (SAB).

V 2.kole ESS súčasťou dotazníka boli rotujúce moduly:

- **rodina, práca a sociálne zabezpečenie v Európe**
- **zdravie a zdravotná starostlivosť v meniacej sa Európe**
- **ekonomická morálita Európe: trhová ekonomika a občianstvo**

Metodológia

Konzistencia a komparabilita predstavujú jeden zo základných cieľov projektu ESS, čo predpokladá dodržiavanie vysokých metodologických štandardov v práci všetkých tímov.

Výber vzorky

- striktné náhodné (pravdepodobnostné) výbery uskutočnené zo základného súboru všetkých obyvateľov krajiny starších ako 15 rokov
- účastnícke krajiny vypracúvajú svoj plán výberu respondentov v zmysle určených zásad, ktorý je predmetom posúdenia a schválenia Panelom pre výber vzorky
- všetky krajiny preberajú záväzok dosiahnuť minimálnu úroveň efektívnej veľkosti vzorky, ktorá je 1500 respondentov (ak je počet obyvateľov krajiny menší ako 2 milióny, vtedy 800 respondentov)
- požaduje sa vysoká miera návratnosti vyplnených dotazníkov, dlhodobým cieľom je dosiahnuť úroveň 70%
- žiadna náhrada osôb, ktoré nebolo možné kontaktovať, alebo odmietli vyplnenie dotazníka, nie je prípustná

Terénny výskum

- všetky interview, ktoré sú podmienkou vyplnenia dotazníka, sa realizujú v situácii *vis á vis* za účasti anketára

- na získanie potenciálnych respondentov sa uskutočňujú minimálne 4 kontakty v rôznych dňoch a v rôznom čase dňa
- všetci anketári absolvujú prípravu pred zberom dát
- počet respondentov pripadajúcich na jedného anketára je obmedzený
- uskutočňuje sa viacero ciest a spôsobov kontroly kvality vyplnenia dotazníka

Preklad

- zdrojový dotazník pre dané kolo ESS v angličtine je doplnený o anotácie, aby sa poskytlo maximum relevantných informácií pre prekladateľov
- v danej krajine sa dotazníky prekladajú aj do jazykov menšín, ak ich zastúpenie je aspoň 5% z populácie
- všetky preklady (2 pre jednu jazykovú mutáciu) sú posudzované v záujme zachovania rovnocennosti so zdrojovým textom a prípadné rozdielnosti sú riešené v súlade so špecifikovaným protokolom
- celý postup prekladu sa dokumentuje a je prístupný pre používateľov dát ESS.

Monitorovanie spoločenských a politických udalostí

Odpovede respondentov môžu byť ovplyvnené časom a kontextom. Blízkosť volieb, aktuálne ekonomické, politické otázky ktoré sa dostali do pozornosti verejnosti či prírodná katastrofa môžu na kratší alebo dlhší čas ovplyvniť odpoveďové tendencie respondentov.

Aby bolo možné vidieť súvislosti medzi zozbieranými údajmi a udalosťami v danej krajine, počas terénneho výskumu sa v týždenných intervaloch uskutočňuje proces monitorovania informačných médií podľa predpísanej schémy a tieto záznamy tvoria súčasť dát každej národnej štúdie v danom kole ESS.

Prístup k dátam ESS

- kompletne zdokumentovaný súbor dát v depozite je prístupný cez webovskú stránku ESS
- vedeckí pracovníci, novinári, študenti a verejnosť majú prístup k dátam v tom istom čase, ako členovia tímov ESS v jednotlivých krajinách bez obmedzenia
- výcvikový modul, využívajúci dáta z 1.kola ESS, poskytuje študentom možnosť zdokonaľiť sa v sociálnych analýzach

- technické správy za celé kolo i za jednotlivé národné štúdie dávajú možnosť orientovať sa silných i slabých stránkach projektu
- všetky relevantné dokumenty, rovnako ako aj časti databáz alebo databázy vcelku je možné získať pre vlastné potreby priamo zo stránky ESS.

Harmonogram

Kedže v prípade ESS ide o projekt s cyklicky sa opakujúcimi fázami – kolami v dvojročnej perióde, základné aktivity sú rozdelené do dvoch skupín:

Rok 1:

- výber rotujúcich modulov z predložených návrhov vo Vedeckej rade projektu
- určenie národných koordinátorov pre dané kolo ESS
- výber agentúry pre realizáciu terénneho výskumu
- vypracovanie zdrojového dotazníka v anglickom jazyku
- vypracovanie plánov pre výber vzorky a ich posúdenie
- pilotné štúdie a analýzy, realizované pod gesciou Centrálného koordinačného výboru ESS

Rok 2:

- preklad dotazníkov a dokumentácie k terénnemu výskumu v účastníckych krajinách
- pilotné štúdie v účastníckych krajinách
- realizácia výberu vzorky
- terénny výskum a zber dát podľa špecifikácie pre dané kolo
- spracovanie dát z dotazníkov do elektronickej formy podľa osnovy
- depozit dát v archíve ESS (NSD v Nórsku)
- oficiálne zverejnenie a sprístupnenie databáz daného kola s kompletnou dokumentáciou na internetovej stránke ESS

B. V priebehu 1.polroka 2007 sa v rámci programu EUROCORES, organizovaným ESF (European Science Foundation) rozbieha prvý z nadstavbových projektov, postavený na dátach ESS , s akronymom HumVIB (Cross-national and Multi-level Analysis of Human Values, Institutions and Behaviour). Ako vyplýva z publikovaných materiálov, ESF sa rozhodlo pre model financovania nám dobre známy aj z ESS: nadnárodná koordinácia

z euro-zdrojov a národné aktivity zo zdrojov inštitúcií, prispievajúcich na činnosť ESF, uvedený na adrese:

http://www.esf.org/esf_aboutesf_members_map.php?language=0&page=1&section=8v .

V prípade SR je touto inštitúciou SAV. Po overení pripravenosti SAV podieľať sa na financovaní projektov EUROCORES (korešpondencia s P SAV) bola začatá príprava návrhu projektu. Keďže podmienkou podania projektu je účasť minimálne 3 krajín EÚ, vstúpili sme do jednaní s potenciálnymi partnermi. V čase prípravy správy sme získali jedno súhlasné (Psychologický ústav AV ČR, Brno) stanovisko podieľať sa na takejto úlohe a jeden prísľub (Institút filozofie i sociológii PAN, Varšava). V prípade pozitívneho výsledku predbežných jednaní bude pripravený projekt EUROCORES pre program HumVIB na obdobie nasledujúcich 4 rokov.

C. V súčasnosti riešený projekt v rámci agentúry VEGA s názvom "Hodnotové orientácie vybraných skupín obyvateľstva Slovenska v kontexte európskej integrácie – komparatívna analýza" a centra excelentnosti výskumu kognícií CEVKOG odzrkadľuje dlhodobé smerovanie pracoviska aj vo vnútroštátnom meradle na komplexný výskum hodnotových orientácií, kognícií a osobností. V tejto línii je aj dlhodobé organizovanie (tohto roku sa uskutoční X. jubilejné podujatie v Telči) medzinárodnej konferencie pod názvom „Sociálne procesy a osobnosť“ v spolupráci 4 akademických pracovísk zo SR a ČR (Psychologický ústav AV ČR v Brne, Psychologický ústav FF MU v Brne, Ústav experimentálnej psychológie SAV v Bratislave, Spoločenskovedný ústav SAV v Košiciach).

III. Parciálne indikátory hlavných aktivít výskumu a vývoja:

1. Vedecký výstup

- i. Zoznam vybraných monografií, zborníkov, vedeckých článkov atď., dokumentujúcich najvýznamnejšie výsledky základného výskumu. Celkový

počet uvedených výstupov za hodnotené obdobie by nemal prekročiť priemerný počet výskumných pracovníkov

- [1] VÝROST, J. – FRANKOVSKÝ, M. – BAUMGARTNER, F. *Interakčný prístup v diagnostike osobnosti*. Košice: Spoločenskovedný ústav SAV, 2003. ISBN 80 – 967621 – 8 – 4. CD ROM.
- [2] GABZDILOVÁ-OLEJNÍKOVÁ, S. – OLEJNÍK, M.: *Karpatskí Nemci na Slovensku od druhej svetovej vojny do roku 1953*. Bratislava : Spoločenskovedný ústav SAV, Slovenské národné múzeum, Múzeum kultúry karpatských Nemcov, 2005, 206 s. ISBN 80-967621-9-2.
- [3] GABZDILOVÁ-OLEJNÍKOVÁ, S. – OLEJNÍK, M. – ŠUTAJ, Š. *Nemci a Maďari na Slovensku v rokoch 1945 – 1953 v dokumentoch I*. Prešov: Universum, 2005. 259 s. ISBN 80-89046-33-9
- [4] HOMIŠINOVÁ, M., VÝROST, J. (Eds.): *Národ, národnosti a etnické skupiny v procese transformácie slovenskej spoločnosti*. Košice: Spoločenskovedný ústav SAV, 2005, 135 s., CD-ROM, ISBN 80-967182-7-4
- [5] ŠUTAJ, Š.: *Nútené presídlenie Maďarov zo Slovenska do Čiech. Deportácie obyvateľstva maďarskej národnosti zo Slovenska do Čiech po druhej svetovej vojne*. Prešov: Universum, 2005, 160 strán.
- [6] ŠUTAJ, Š. (Ed.): *Národ a národnosti na Slovensku v transformujúcej sa spoločnosti – vzťahy a konflikty*. Prešov: Universum, 2005. ISBN 80-89046-28-2.
- [7] ŠUTAJ, Š. (Ed.) *Národnostná politika na Slovensku po roku 1989*. Prešov: Universum, 2005. ISBN 80-89046-30-4.
- [8] GAJDOŠ, M. - KONEČNÝ, S. *Rusíni a Ukrajinci na Slovensku v procesoch transformácie (1989 – 1995): Výber z dokumentov I*. Prešov: Universum, (2005, vyšlo 2006), 209 s. ISBN 80-89046-34-7.
- [9] SÁPOSOVÁ, Z. – ŠUTAJ, Š. *Kormányzati pártok kisebbség politikája Magyarországon és Szlovákiában 1989 után (külön tekintettel a magyar-szlovák kapcsolatokra) Národnostná politika vládnucích politických strán v Maďarsku a na*

- Slovensku (s ohľadom na slovensko-maďarské vzťahy). Košice: Spoločenskovedný ústav SAV, 2006, CD-ROM, 235 s. ISBN 80-967182-9-0
- [10] ŠUTAJ, Š. – HOMIŠINOVÁ, M. – SÁPOSOVÁ, Z. – ŠUTAJOVÁ, J. Maďarská menšina na Slovensku v procesoch transformácie po roku 1989 (identita a politika) Prešov: Universum, 2006, 150 s. ISBN 80-89046-41-X
- [11] ČIERNA-LANTAYOVÁ, D. – ŠTEFANOVIČ, M. – ŠUTAJ, Š. – ŠTEFANSKÝ, M. – ZAVACKÁ, K. Slovakia and Decrees of President of the Czechoslovak Republic Edvard Beneš in the Context of Regulation of the Slovak National Council. Bratislava: Veda, 2006, 136 s. ISBN 80-224-0933-2 (20%)
- [12] ČIERNA-LANTAYOVÁ, D. – ŠTEFANOVIČ, M. – ŠUTAJ, Š. – ŠTEFANSKÝ, M. – ZAVACKÁ, Slovensko a dekréty prezidenta ČSR Edvarda Beneša v kontexte nariadení Slovenskej národnej rady. Bratislava: Veda, 2006, 128 s., ISBN 80-224-0930-8 (20%)
- [13] VÝROST, J. a kol.: Európska sociálna sonda - 2.kolo. Prešov: Universum, 2006, 289 s. ISBN 80-89046-42-8.
- [14] HOMIŠINOVÁ, M.: *Slovenská inteligencia v Maďarsku v zrkadle sociologického výskumu. (Vybrané výsledky skúmania stavu etnickej identity)*. Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku, Békešská Čaba: Mozi Nyomda Bt., 2003. 301s. ISBN 963-206-993-5.
- [15] HOMIŠINOVÁ, M.: *Etnická rodina Slovákov, Chorvátov a Bulharov žijúcich v Maďarsku (Teoretická a empirická komparatívna analýza skúmania etnických procesov slovanských minorít)*. Békešská Čaba: Mozi Nyomda Bt. Békéscsaba, 2006. 350s. ISBN 963 8657375.

ii. Zoznam knižných monografií vydaných v zahraničí

- [1] HOMIŠINOVÁ, M.: *Slovenská inteligencia v Maďarsku v zrkadle sociologického výskumu. (Vybrané výsledky skúmania stavu etnickej identity)*. Výskumný ústav

Slovákov v Maďarsku, Békešská Čaba: Mozi Nyomda Bt., 2003. 301s. ISBN 963-206-993-5.

- [2] HOMIŠINOVÁ, M.: Etnická rodina Slovákov, Chorvátov a Bulharov žijúcich v Maďarsku (Teoretická a empirická komparatívna analýza skúmania etnických procesov slovanských minorít). Békešská Čaba: Mozi Nyomda Bt. Békéscsaba, 2006. 350s. ISBN 963 8657375.

iii. Zoznam knižných monografií vydaných na Slovensku

- [1] VÝROST, J. – FRANKOVSKÝ, M. – BAUMGARTNER, F. *Interakčný prístup v diagnostike osobnosti*. Košice: Spoločenskovedný ústav SAV, 2003. ISBN 80 – 967621 – 8 – 4. CD ROM.
- [2] DOBEŠ, M. *Základy neuropsychológie*. Košice: Spoločenskovedný ústav SAV, 2005, 106 s. ISBN 80-967182-4-X (tlačená forma), 80-967182-5-8 (CD).
- [3] GABZDILOVÁ-OLEJNÍKOVÁ, S. – OLEJNÍK, M: *Karpatskí Nemci na Slovensku od druhej svetovej vojny do roku 1953*. Bratislava : Spoločenskovedný ústav SAV, Slovenské národné múzeum, Múzeum kultúry karpatských Nemcov, 2005, 206 s. ISBN 80-967621-9-2.
- [4] GABZDILOVÁ-OLEJNÍKOVÁ, S. – OLEJNÍK, M. – ŠUTAJ, Š. *Nemci a Maďari na Slovensku v rokoch 1945 – 1953 v dokumentoch I*. Prešov: Universum, 2005. 259 s. ISBN 80-89046-33-9
- [5] HOMIŠINOVÁ, M., VÝROST, J. (Eds.): *Národ, národnosti a etnické skupiny v procese transformácie slovenskej spoločnosti*. Košice: Spoločenskovedný ústav SAV, 2005, 135 s., CD-ROM, ISBN 80-967182-7-4
- [6] ŠUTAJ, Š.: *Nútené presídlenie Maďarov zo Slovenska do Čiech. Deportácie obyvateľstva maďarskej národnosti zo Slovenska do Čiech po druhej svetovej vojne*. Prešov: Universum, 2005, 160 strán.
- [7] ŠUTAJ, Š. (Ed.): *Národ a národnosti na Slovensku v transformujúcej sa spoločnosti – vzťahy a konflikty*. Prešov: Universum, 2005. ISBN 80-89046-28-2.

- [8] ŠUTAJ, Š. (Ed.) *Národnostná politika na Slovensku po roku 1989*. Prešov: Universum, 2005. ISBN 80-89046-30-4.
- [9] GAJDOŠ, M. - KONEČNÝ, S. *Rusíni a Ukrajinci na Slovensku v procesoch transformácie (1989 – 1995): Výber z dokumentov I*. Prešov: Universum, (2005, vyšlo 2006), 209 s. ISBN 80-89046-34-7.
- [10] SÁPOSOVÁ, Z. – ŠUTAJ, Š. *Kormányzati pártok kisebbség politikája Magyarországon és Szlovákiában 1989 után (külön tekintettel a magyar-szlovák kapcsolatokra) Národnostná politika vládnucích politických strán v Maďarsku a na Slovensku (s ohľadom na slovensko-maďarské vzťahy)*. Košice: Spoločenskovedný ústav SAV, 2006, CD-ROM, 235 s. ISBN 80-967182-9-0
- [11] ŠUTAJ, Š. – HOMIŠINOVÁ, M. – SÁPOSOVÁ, Z. – ŠUTAJOVÁ, J. *Maďarská menšina na Slovensku v procesoch transformácie po roku 1989 (identita a politika)* Prešov: Universum, 2006, 150 s. ISBN 80-89046-41-X
- [12] ČIERNA-LANTAYOVÁ, D. – ŠTEFANOVIČ, M. – ŠUTAJ, Š. – ŠTEFANSKÝ, M. – ZAVACKÁ, K. *Slovakia and Decrees of President of the Czechoslovak Republic Edvard Beneš in the Context of Regulation of the Slovak National Council*. Bratislava: Veda, 2006, 136 s. ISBN 80-224-0933-2 (20%)
- [13] ČIERNA-LANTAYOVÁ, D. – ŠTEFANOVIČ, M. – ŠUTAJ, Š. – ŠTEFANSKÝ, M. – ZAVACKÁ, *Slovensko a dekréty prezidenta ČSR Edvarda Beneša v kontexte nariadení Slovenskej národnej rady*. Bratislava: Veda, 2006, 128 s., ISBN 80-224-0930-8 (20%)
- [14] VÝROST, J. a kol.: *Európska sociálna sonda - 2.kolo*. Prešov: Universum, 2006, 289 s. ISBN 80-89046-42-8.

iv. Zoznam iných osobitne významných vedeckých výstupov organizácie

- [1] GABZDILOVÁ, S. - SÁPOSOVÁ, Z. (Eds.): *Stručný prehľad sociálnych, demografických, hospodárskych a kultúrnych charakteristík Košíc a okolia*.

- Šamorín: Fórum inštitút pre výskum menšín, 2003. 109 s. Gabzdilová, S. - Sáposová, Z. (Eds.). ISBN 80-7149-511-9.
- [2] SÁPOSOVÁ, Zlatica: *A Tőketerebesi járás népességfejlődése a dualizmus korában*. KOK Košice, 2003. 230. s.
- [3] GAJDOŠ, M. – DERBAK, V.- KIŠ, E.- KONEČNÝ, S.- KOVACS, K.- PRYCHOŇKO, V.- SJUSKO, I.: *Medzietnické vzťahy v národnostne zmiešaných oblastiach Karpatského euroregiónu : Stav a možnosti ich monitorovania*. Prešov; Užhorod: Prešovská spoločnosť pre integráciu Slovenska; Združenie prihraničných orgánov samosprávy Zakarpatska, 2002, 98 s. ISBN : 966-673-015-3
- [4] LAMPL, Zs. – MÉSZÁROS, L. – FÁBRY, Z. – SÁPOSOVÁ, Z. et alli: *Kisebbségi lét és érvényesülés. A magyar lakosság munkaerő-piaci kihívásai a Kárpát-medencében*. Budapest: Lucidus Kiadó, 2003. 292. s. ISBN 963 9465 10 0.
- [5] FRONCOVÁ, L. - VÝROST, J. - FRANKOVSKÝ, M. - KENTOŠ, M. - GAJDOŠ, M. - FEDÁKOVÁ, D. *Výskum špecifik pracovnej situácie osôb s rodinnými povinnosťami v Košickom kraji*. Košice: Spoločenskovedný ústav SAV, 2005, 223 s. ISBN 80-967182-6-6.
- [6] DOBEŠ, M. – FEDÁKOVÁ, D. a kol.: *Program na rozvoj sociálnej kompetencie žiakov*. Košice: Spoločenskovedný ústav SAV, 2006, 150 s., ISBN 80-969628-1-7.
- [7] GAJDOŠ, M.- KONEČNÝ, S.- MUŠINKA, A.: *UNRP v dokumentoch*. Prešov: Centrum antropologických výskumov, 2006, CD-ROM, ISBN 80-969634-0-6.
- [8] ŠUTAJ, Š. (Ed.): *Národ a národnosti na Slovensku – stav výskumu po roku 1989 a jeho perspektívy*. Prešov, Universum, 2004. ISBN 80-89046-20-7.

v. Tabuľka vedeckých výstupov

*V tabuľke **Vedecké výstupy** sa uvádza počet výstupov v jednotlivých kategóriách, tento počet vydelený prepočítaným stavom výskumných pracovníkov organizácie na plný*

ekvivalent pracovného času (FTE) z tabuľky **Výskumní pracovníci** a sumou mzdových prostriedkov (MP) z tabuľky **Mzdové prostriedky**.

Vedecké výstupy	2003			2004			2005			2006			Spolu			
	Počet	Počet / FTE	Počet / MP	Počet	Počet / FTE	Počet / MP	Počet	Počet / FTE	Počet / MP	Počet	Počet / FTE	Počet / MP	Počet	Priemer na 1 rok	Priemer na 1 rok / FTE	Priemer na 1 rok / MP
Kniž. monografie vydané v zahraničí	1	0,06	0,26	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	1	0,07	0,21	2	0,5	0,03	0,11
Kniž. monografie vydané na Slovensku	1	0,06	0,26	1	0,07	0,22	5	0,33	1,08	6	0,44	1,24	13	3,3	0,22	0,73
Kapitoly v kniž. mon. vydaných v zahraničí	5	0,32	1,30	1	0,07	0,22	2	0,13	0,43	0	0,00	0,00	8	2,0	0,13	0,45
Kapitoly v kniž. mon. vydaných na Slovensku	3	0,19	0,78	0	0,00	0,00	8	0,52	1,72	11	0,81	2,27	22	5,5	0,37	1,23
Vedecké práce v časopisoch CC	2	0,13	0,52	5	0,33	1,09	1	0,07	0,22	3	0,22	0,62	11	2,8	0,19	0,61
Vedecké práce v časopisoch v iných databázach	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,0	0,00	0,00
Vedecké práce v iných časopisoch	20	1,29	5,18	9	0,60	1,97	27	1,76	5,81	8	0,59	1,65	64	16,0	1,08	3,57
Príspevky v zborníkoch z medzinár. konferencií	9	0,58	2,33	17	1,13	3,72	15	0,98	3,23	28	2,06	5,79	69	17,3	1,16	3,85
Príspevky v zborníkoch z domácich konferencií	9	0,58	2,33	10	0,67	2,19	7	0,46	1,51	9	0,66	1,86	35	8,8	0,59	1,95
Aktívna účasť na medzinár. konferenciách	18	1,16	4,66	36	2,40	7,87	27	1,76	5,81	45	3,31	9,30	126	31,5	2,12	7,03
Aktívna účasť na domácich konferenciách	23	1,49	5,96	22	1,47	4,81	19	1,24	4,09	31	2,28	6,40	95	23,8	1,60	5,30

vi. Renormalizované publikácie ²

² Týka sa len 2. oddelenia vied SAV.

vii. Počet normovaných rukopisných strán³

Počet normostrán	2003			2004			2005			2006		
	Počet	Počet / FTE	Počet / MP	Počet	Počet / FTE	Počet / MP	Počet	Počet / FTE	Počet / MP	Počet	Počet / FTE	Počet / MP
Počet	450	29,1	116,6	500	33,3	109,3	550	35,9	118,4	600	44,1	124,0

viii. Zoznam patentov a patentových prihlášok

ix. Ďalšie doplňujúce informácie a/alebo poznámky k vedeckým výstupom organizácie

2. Ohlasy na vedecké výstupy

V tabuľke **Ohlasy** sa uvádzajú ohlasy na vedecké výstupy, ich podiel prepočítaným stavom výskumných pracovníkov organizácie na plný ekvivalent pracovného času (FTE) z tabuľky **Výskumní pracovníci** a sumou mzdových prostriedkov (MP) z tabuľky **Mzdové prostriedky**.

³ Týka sa len 3. oddelenia vied SAV.

Ohlasy	2002			2003			2004			2005			Spolu			
	Počet	Počet / FTE	Počet / MP	Počet	Počet / FTE	Počet / MP	Počet	Počet / FTE	Počet / MP	Počet	Počet / FTE	Počet / MP	Počet	Priem. počet za rok	Priem. počet / FTE	Priem. počet / MP
Web of Science	3	0,2	0,8	21	1,4	4,6	25	1,6	5,4	12	0,9	2,5	61	15,3	1,0	3,4
(uved'te databázu 1)	21	1,4	5,4	13	0,9	2,8	3	0,2	0,6	0	0,0	0,0	37	9,3	0,6	2,1
(uved'te databázu 2)	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
v monografiách, zborníkoch z konf. a i. publ. v zahr.	27	1,7	7,0	30	2,0	6,6	46	3,0	9,9	60	4,4	12,4	163	40,8	2,7	9,1
v monografiách, zborníkoch z konf. a i. publ. na Slovensku	59	3,8	15,3	30	2,0	6,6	69	4,5	14,9	70	5,1	14,5	228	57,0	3,8	12,7

i. Zoznam 10-tich najcitovanejších prác a počet ich ohlasov za hodnotené obdobie

- [1] Šutaj, Š.: Maďarská menšina na Slovensku 1945 - 1948. Veda, Bratislava 1993.- 32 citácií
- [2] Šutaj, Š.: Akcia Juh. Odsun Maďarov zo Slovenska do Čiech v roku 1949. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR. 1993. 23 citácií
- [3] Jurová, A.: Vývoj rómskej problematiky na Slovensku po roku 1945. Goldpress Publishers Bratislava 1993, ISBN 80-85584-07-7, s.138 - 21 citácií
- [4] Šutaj, Š. Reslovakizácia. Zmena národnosti časti obyvateľstva Slovenska po II. svetovej vojne. Košice 1991. – 18 citácií

- [5] Gajdoš, M.- Konečný, S.- Mušinka, M.: Rusíni/Ukrajinci v zrkadle polstoročia. Niektoré aspekty ich vývoja na Slovensku po roku 1945. Prešov; Užhorod : Universum, 1999, 157 s. ISBN 80-967753-5-9. – 15 citácií
- [6] Šutaj, Š.: Občianske politické strany na Slovensku. Bratislava 1999 – 13 citácií
- [7] Šutaj, Š. – Mosný, P. – Olejník, M.: Prezidentské dekréty E. Beneša a povojnové Slovensko. Veda, Bratislava 2002, 158s. (70%) ISBN 80-224-0731-3 – 11 citácií
- [8] Gajdoš, M.- Konečný, S. (eds.): Etnické minority na Slovensku. História, súčasnosť, súvislosti. Košice: Spoločenskovedný ústav SAV, 1997. ISBN 80-967621-4-1. – 9 citácií
- [9] Výrost, J., Slaměník, I. (Eds.), Sociální psychologie. Praha, ISV, 1997 - 9 citácií
- [10] Homišinová, M.: Slovenská inteligencia v Maďarsku v zrkadle sociologického výskumu. (Vybrané výsledky skúmania stavu etnickej identity). Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku, Békešská Čaba, Maďarsko, 2003, ISBN 963 206 993 5, p 301. – 7 citácií

ii. Zoznam najviac citovaných autorov z organizácie (max. 10% výskumných pracovníkov) a počet ich ohlasov za hodnotené obdobie

- [1] Šutaj, Štefan – 162 citácií
 [2] Gajdoš, Marán – 84 citácií

iii. Ďalšie doplňujúce informácie a/alebo poznámky k ohlasom

3. Vedecké postavenie organizácie v národnom a medzinárodnom kontexte

- **Medzinárodné postavenie organizácie/postavenie v rámci Európy**
- i. **Zoznam najvýznamnejších aktivít výskumu a vývoja dokumentujúcich medzinárodné postavenie organizácie v danej oblasti výskumu, vrátane projektov (podrobné údaje o projektoch sa uvedú v rámci parciálneho indikátora 4).**

Kolektívne členstvo v medzinárodných vedeckých organizáciách s dôrazom na európsky výskumný priestor

Spoločenskovedný ústav SAV svojím profilom a zameraním je vedecko-výskumnou inštitúciou orientovanou na štúdium javov a procesov prebiehajúcich v rámci SR. To má pochopiteľne výrazný vplyv na možnosti a konkrétnu podobu podielu pracoviska na medzinárodnej deľbe vedecko-výskumnej práce. S tým úzko súvisia možnosti zapojenia sa do veľkých medzinárodných projektov.

Z uvedeného pohľadu doterajšiu nadnárodnú spoluprácu ústavu charakterizujú kontakty predovšetkým so susednými krajinami (pri analýze vývoja a postavenia menších, ale aj sociologickom a sociálnopsychologickom výskume).

Súčasne, predovšetkým v hodnotenej perióde, sa ústav zapojil do riešenia projektov na medzinárodnej úrovni, pričom ale koordináciu i vypracovanie definitívnej podoby projektov zabezpečovali inštitúcie alebo pracoviská v zahraničí.

Ďalšou „vývinovou“ úlohou v súčasnom období pre SvÚ SAV je príprava medzinárodných projektov, kde podiel pri formulovaní zámeru, následne grantu i koordinácia bude vychádzať z iniciatívy ústavu. Menovite sa uvažuje do zapojenia do programu EUROCORES, organizovaného ESF (European Science Foundation) a LEONARDO.

ii. Zoznam medzinárodných konferencií organizovaných alebo spoluorganizovaných organizáciou

- [1] Sociální procesy a osobnost 2003, (Social processes and personality) Brno 2003. Ide o podujatie s dlhoročnou tradíciou, ktoré sa striedavo organizuje na českej a slovenskej strane, organizované v spolupráci s Psychologickým ústavom AV ČR Brno a Psychologickým ústavom FF MU Brno
- [2] Medzinárodná konferencia „Sociálne procesy a osobnosť 2004“ organizovali Spoločenskovedný ústav SAV a Ústav experimentálnej psychológie SAV zo slovenskej strany a Psychologický ústav AV ČR v Brne a Psychologický ústav FF MU v Brne z českej strany. Publikovaním príspevkov sa výrazne zvýšil záujem, aj vedecký a spoločenský prínos tohto podujatia.
- [3] Konferencia *Sociálne procesy a osobnosť 2005 (Social Processes and Personality)*, Brno, počet účastníkov: 90. Podujatie organizoval Psychologický ústav AV ČR v Brne v spolupráci s Psychologickým ústavom FF MU v Brne, Spoločenskovedným ústavom

SAV a Ústavom experimentálnej psychológie SAV v Bratislave. Konferencia bola zameraná na aktuálne otázky výskumu v sociálnej psychológii a v psychológii osobnosti.

[4] 4. – 6. septembra 2006 sa v priestoroch kongresového centra Academia v Starej Lesnej uskutočnila 9. medzinárodná vedecká konferencia „Sociálne procesy a osobnosť 2006“. Organizátormi podujatia boli Spoločenskovedný ústav SAV v Košiciach, Ústav experimentálnej psychológie SAV v Bratislave, Psychologický ústav Akadémie vied ČR a Psychologický ústav Filozofickej fakulty Masarykovej univerzity v Brne. Konferencie sa zúčastnilo 78 odborníkov.

[5] 8. – 10. novembra 2006 sa v Košiciach uskutočnila medzinárodná konferencia „Regionálna a národná identita v maďarskej a slovenskej histórii 18-20. storočia - Regionális és nemzeti identitásformák a 18–20. századi magyar és a szlovák történelemben“. Konferencie sa zúčastnilo 50 historikov zo Slovenska a Maďarska, vrátane čestných hostí (Rudolf Schuster, Zdenko Trebuľa a iní).

iii. Zoznam medzinárodných časopisov vydávaných organizáciou

iv. Zoznam vydaných zborníkov z medzinárodných vedeckých konferencií a ostatných vydaných zborníkov

- **Národné postavenie organizácie**

- i. **Zoznam najvýznamnejších domácich projektov (Centrá excelentnosti, Národné referenčné laboratóriá, Agentúra na podporu výskumu a vývoja APVV/APVT, Štátne programy výskumu a vývoja, Vedecká grantová agentúra MŠ SR a SAV VEGA, a iné)**

[1] **štátny program výskumu a vývoja:** *Národ, národnosti a etnické skupiny v transformujúcej sa spoločnosti.* (Nation, nationalities and ethnic groups in the transforming society).

Vedúci projektu: *prof.* **PaedDr. Štefan Šutaj, DrSc.**

Dátum začatia riešenia projektu: **08/2003**

Dátum ukončenia riešenia projektu: **12/2005**

Evidenčné číslo projektu: **028 úloha ŠPVV - SAV**

Počet spoluriešiteľských inštitúcií: 12

- [2] **štátny program výskumu a vývoja:** *Predikcie vývojových trendov v sociálnej sfére* (Predictions of Developmental Trends in Social Sphere) - European Social Survey – ESS
 Vedúci projektu: **Prof. PhDr. Jozef Výrost, DrSc.**
 Dátum začatia riešenia projektu: 01/2004
 Dátum ukončenia riešenia projektu: 12/2008
 Evidenčné číslo projektu: **174/2004**
- [3] **projekt APVV:** *Maďarská menšina na Slovensku v procese transformácie spoločnosti po roku 1989* (Hungarian Minority in Slovakia in the Process of Transformation of Society after year 1989)
 Vedúci projektu: **prof. PaedDr. Štefan Šutaj, DrSc.**
 Dátum začatia riešenia projektu: 05/2006
 Dátum ukončenia riešenia projektu: 04/2009
 Evidenčné číslo projektu: **APVV-51-047505**
 Spoločenskovedný ústav SAV je: nositeľom projektu
 Počet spoluriešiteľských inštitúcií: 1
- [4] **projekt APVT:** *Zvyšovanie sociálnej kompetencie žiakov prostredníctvom rozvíjania tvorivosti v sociálnych vzťahoch* (Increasing social competence of pupils through development of creativity in social relations)
 Vedúci projektu: **PhDr. Ing. Marek Dobeš, PhD.**
 Dátum začatia riešenia projektu: 01/2004
 Dátum ukončenia riešenia projektu: 12/2006
 Evidenčné číslo projektu: **APVT-51-049502**
- [5] **projekt APVT:** *Dekréty E. Beneša a ich uplatňovanie na Slovensku* (Dekretes of president Beneš and their implementation in Slovakia)
 Vedúci projektu: **doc. PaedDr. Štefan Šutaj, DrSc.**
 Dátum začatia riešenia projektu: 09/2002
 Dátum ukončenia riešenia projektu: 12/2004
 Evidenčné číslo projektu: **APVT-51-015202**
 Počet spoluriešiteľských inštitúcií: 1
- [6] **projekt Centra excelentnosti:** *Kolektívne identity v moderných spoločnostiach. Región strednej Európy (PROCESY)* (Collective Identities in Modern Societies. Central European Region)

Vedúci projektu: PhDr. Eva Krekovičová, DrSc. – EtÚ SAV
 Zodpovedný riešiteľ: **prof. PaedDr. Štefan Šutaj, DrSc.**
 Dátum začatia riešenia projektu: 10/2002
 Dátum ukončenia riešenia projektu: 10/2006
 Evidenčné číslo projektu: Zmluva č. III/1/2003

[7] projekt Centra excelentnosti: *Centrum excelentnosti výskumu inteligencie a tvorivosti (CEVIT)* (Centre for research of intelligence and creativity)

Vedúci projektu: prof. PhDr. Imrich Ruisel, DrSc.
 Zodpovedný riešiteľ: **prof. PhDr. Jozef Výrost, DrSc.**
 Dátum začatia riešenia projektu: 10/2002
 Dátum ukončenia riešenia projektu: 10/2006
 Evidenčné číslo projektu: Zmluva č. III/2/2003

[8] projekt Európskeho sociálneho fondu: *Výskum špecifik pracovnej situácie osôb s rodinnými povinnosťami v Košickom kraji* (Research of work situation of persons with family duties in Košice region)

Vedúci projektu: Ing. Ľubica Froncová – Košický samosprávny kraj
 Doba riešenia (od do): 11. 2004 – 11. 2005
 Kód projektu: 2004/2.2/01/009
 Riešiteľské pracovisko: Košický samosprávny kraj,
 Spoluriešiteľ: Spoločenskovedný ústav SAV

[9] projekt VEGA: *Rusíni a Ukrajinci na Slovensku v dokumentoch (1944 – 1970)* (Ruthenians and Ukrainians in Slovakia in documents (1944 – 1970))

Vedúci projektu: **PhDr. Stanislav Konečný, CSc.**
 Dátum začatia riešenia projektu: 01/2004
 Dátum ukončenia riešenia projektu: 12/2006
 Evidenčné číslo projektu: **2/4170/26**
 Spoločenskovedný ústav SAV je: nositeľom projektu
 Počet spoluriešiteľských inštitúcií: 1

[10] projekt VEGA: *Sociálna inteligencia a jej úloha v efektívnom fungovaní človeka v interpersonálnych vzťahoch* (Social intelligence and its Role to Effective Functioning in Interpersonal Relationships)

Vedúci projektu: **doc. PhDr. František Baumgartner, CSc.**
 Dátum začatia riešenia projektu: 01/2004

Dátum ukončenia riešenia projektu: 12/2006
 Evidenčné číslo projektu: **2/4171/26**
 Spoločenskovedný ústav SAV je: nositeľom projektu
 Počet spoluriešiteľských inštitúcií: 1

[11] projekt VEGA: *Južné Slovensko v rokoch 1948 – 1953 so zameraním na postavenie maďarskej minority*

Vedúci projektu: **doc. PhDr. Soňa Gabzdilová, CSc.**
 Dátum začatia riešenia projektu: 01/2006
 Dátum ukončenia riešenia projektu: 12/2008
 Evidenčné číslo projektu: **2/6186/26**
 Spoločenskovedný ústav SAV je: nositeľom projektu
 Počet spoluriešiteľských inštitúcií: 1

[12] projekt VEGA: *Hodnotové orientácie vybraných skupín obyvateľstva Slovenska v kontexte európskej integrácie – komparatívna analýza* (Value orientations of selected groups within Slovak population in the context of Europe integration – comparative analysis)

Vedúci projektu: **Mgr. Michal Kentoš, PhD.**
 Dátum začatia riešenia projektu: 01/2006
 Dátum ukončenia riešenia projektu: 12/2008
 Evidenčné číslo projektu: **2/6190/26**
 Spoločenskovedný ústav SAV je: nositeľom projektu
 Počet spoluriešiteľských inštitúcií: 1

[13] projekt VEGA: *Rómska menšina na Slovensku v dokumentoch (1945 – 1975)* (Roma minority in Slovakia in documents (1945 – 1975))

Vedúci projektu: **PhDr. Anna Jurová, CSc.**
 Dátum začatia riešenia projektu: 01/2006
 Dátum ukončenia riešenia projektu: 12/2008
 Evidenčné číslo projektu: **2/6194/26**
 Spoločenskovedný ústav SAV je: nositeľom projektu
 Počet spoluriešiteľských inštitúcií: 1

[14] projekt VEGA: *Maďari a Nemci na Slovensku po roku 1918 (štát a menšiny, udalosti a vzťahy)* (Hungarians and Germans in Slovakia after year 1918 (a government and minorities, events and relations))

Vedúci projektu: **PhDr. Soňa Gabzdilová, CSc.**
Dátum začatia riešenia projektu: 01/2003
Dátum ukončenia riešenia projektu: 12/2005
Evidenčné číslo projektu: **2/3215/25**
Počet spoluriešiteľských inštitúcií: 1

ii. Zoznam domácich vedeckých konferencií organizovaných alebo spoluorganizovaných organizáciou

- [1] Vedecká konferencia *Národ a národnosti na Slovensku - stav výskumu po roku 1989 a jeho perspektívy*, usporiadaná v rámci riešenia projektu štátneho programu „Národ, národnosti a etnické skupiny v procese transformácie spoločnosti“, v dňoch 11. – 12. novembra 2003 v Košiciach, 40 účastníkov.
- [2] Vedecká konferencia *Prezidentské dekréty E. Beneša v povojnovom období*, Košice 25. novembra 2003 v Košiciach, 15 účastníkov (20% účastníci zo zahraničia)
- [3] Vedecká konferencia „*Národ a národnosti na Slovensku v transformujúcej sa spoločnosti – vzťahy a konflikty*“ usporiadaná v rámci riešenia projektu štátneho programu „Národ, národnosti a etnické skupiny v procese transformácie spoločnosti“ v dňoch 28. – 29. októbra 2004, Stará Lesná, 45 účastníkov.
- [4] Medzinárodná konferencia *Európske impulzy pre rozvoj psychológie práce, organizácie a riadenia po vstupe do EÚ* v priestoroch hotela Hrabina na Bukovci v dňoch 25. – 27. 5. 2005 sa Konferencia prebiehala v rámci tradične organizovaných *Dni výmeny skúsenosti psychológov* za účasti 76 ľudí.
- [5] Odborný seminár s medzinárodnou účasťou *Dokumenty v práci historika*, ktorý sa uskutočnil v Spoločenskovednom ústave v Košiciach 27. 4. 2005 ako akcia oddelenia histórie za účasti 20 ľudí v rámci riešenia projektu *Rusíni a Ukrajinci na Slovensku v dokumentoch (1944 – 1970)*.
- [6] Vedecká konferencia *Národnostná politika Slovenskej republiky po roku 1989* usporiadaná v rámci riešenia projektu ŠPVV *Národ, národnosti a etnické skupiny*

v procese transformácie spoločnosti v dňoch 13. – 15. júna 2005 v Starej Lesnej za účasti 45 odborníkov z viacerých odborov a krajín.

- [7] Vedecké kolokvium *Národná a občianska identita v procese európskej integrácie*. Filozofická fakulta PU a Spoločenskovedný ústav SAV, Európsky parlament. Informačná kancelária na Slovensku, Prešov 8. apríla 2005.
- [8] 24. – 26. mája 2006 sa v priestoroch hotela Hrabina na Bukovci a RZ ZVJS Bukovec konala medzinárodná konferencia „Psychológie práce a organizácie 2006“. Konferencia prebiehala v rámci tradičných organizovaných „Dni výmeny skúsenosti psychológov z praxe“. Konferencie sa zúčastnilo 76 odborníkov z teórie a praxe.
- [9] 20. novembra 2006 pracovníci ústavu zorganizovali Deň otvorených dverí Spoločenskovedného ústavu SAV. V jeho rámci odzneli viaceré príspevky z aktuálne riešených tém na pracovisku. Súčasne sme pripravili výstavku kníh a fotografií dokumentujúce činnosť pracoviska.

iii. Zoznam domácich časopisov vydávaných organizáciou

- [1] Ústav od roku 1998 vydáva internetový časopis *Človek a spoločnosť* pre pôvodné teoretické a výskumné štúdie z oblasti spoločenských vied. (<http://www.saske.sk/cas/>), do ktorého prispievajú autori z krajín EÚ, Ukrajiny, Ruska, USA, Kanady.

iv. Zoznam vydaných zborníkov z domácich vedeckých konferencií

- [1] ŠUTAJ, Š. (Ed.): *Prezidentské dekréty Edvarda Beneša v povojnovom období*. Prešov, Universum, 2004. ISBN 80-89046-21-5.
- [2] FRANKOVSKÝ, M. - KENTOŠ, M. (Eds.) *Európske impulzy pre rozvoj psychológie práce, organizácie a riadenia po vstupe Slovenska do Európskej únie*. Zborník príspevkov. 25. – 27. máj 2005, Bukovec. Košice: Spoločenskovedný ústav SAV. ISBN 8096718231. CD ROM.

[3] FRANKOVSKÝ, M. (vedec. red.), KENTOŠ, M. (vedec. red.): Psychológia práce a organizácie 2006, Zborník príspevkov. 24.-26. 5. 2006, Bukovec. Košice: Spoločenskovedný ústav SAV, 2006. ISBN 80-969628-0-9. CD ROM.

• **Medzinárodné postavenie výskumných pracovníkov organizácie/
postavenie v rámci Európy**

i. **Zoznam pozvaných/kľúčových prednášok na medzinárodných konferenciách
(doložiť pozývacím listom alebo programom)**

ii. **Zoznam zamestnancov organizácie, ktorí boli členmi organizačných a/alebo
programových výborov medzinárodných konferencií**

- [1] prof. PhDr. Jozef Výrost, DrSc.
- [2] prof. PaedDr. Štefan Šutaj, CSc.
- [3] doc. PhDr. Miroslav Frankovský, CSc.
- [4] doc. PhDr. František Baumgartner, CSc.
- [5] Mgr. Michal Kentoš, PhD.
- [6] Mgr. Denisa Fedáková, PhD.
- [7] Ing. Anna Takáčová
- [8] Mgr. Henrich Hrehor
- [9] Mgr. Mária Ďurkovská
- [10] Mgr. Eva Zupková
- [11] Mgr. Radoslav Maskal'
- [12] Mgr. Zlatica Saposová, PhD.

iii. **Zoznam zamestnancov organizácie, ktorí boli členmi významných
medzinárodných vedeckých orgánov (vedeckých rád, výborov, redakčných rád
vedeckých časopisov a pod.)**

- [1] doc. PhDr. František Baumgartner, CSc. – člen European Association of Experimental Social Psychology (EAESP) – od r. 1996
- [2] doc. PhDr. Miroslav Frankovský, CSc. – člen European Association of Experimental Social Psychology (EAESP) – od r. 1996
- [3] prof. PhDr. Jozef Výrost, DrSc. – člen European Association of Experimental Social Psychology (EAESP) – od r. 1996
- [4] PaedDr. Marián Gajdoš, CSc. – člen slovensko-ukrajinskej komisie historikov, od decembra 2005 predseda komisie

- [5] prof. PaedDr. Štefan Šutaj, DrSc. – člen slovensko-maďarskej komisie historikov, od decembra 2005 predseda komisie
- [6] PhDr. Mária Homišinová, PhD. – podpredsedníčka Vedeckej rady Výskumného ústavu Slovákov v Békešskej Čabe v Maďarsku
- [7] PhDr. Zlatica Sáposová, PhD. – členka Magyar Tudományos Akadémia Köztudományi Tagja, Budapest

iv. Zoznam medzinárodných vedeckých ocenení a vyznamenaní

- [1] V rámci medzinárodného projektu ESS (European Social Survey), na ktorého financovaní sa podieľa Európska komisia a ESF, ústav rieši tému **Predikcie vývojových trendov v sociálnej sfére**. Zodpovedným riešiteľom a národným koordinátorom za SR je prof. Jozef Výrost, DrSc. V roku 2005 medzinárodný projekt ESS (koordinátor Roger Jowell, Veľká Británia), ktorého sme spoluriešiteľmi, získal prestížne uznanie. Bol ocenený *Descartovou cenou*. Toto najvýznamnejšie ocenenie vedeckej práce v Európe udeľuje každoročne Európska komisia za „výnimočné prínosy vo vedeckom výskume. V roku 2005 bola po prvý krát táto cena udelená riešiteľom z oblasti spoločenských vied.

- **Národné postavenie výskumných pracovníkov organizácie**

v. Zoznam pozvaných/kľúčových prednášok na domácich konferenciách (doložiť pozývacím listom alebo programom)

i.

ii. Zoznam zamestnancov organizácie, ktorí boli členmi organizačných a/alebo programových výborov domácich konferencií

- [1] Š. Šutaj, M. Gajdoš, A. Tkáčová – členovia organizačného výboru konferencie *Národ a národnosti na Slovensku - stav výskumu po roku 1989 a jeho perspektívy*, v dňoch 11. – 12. novembra 2003 v Košiciach,
- [2] Š. Šutaj, S. Gabzdilová, M. Olejník – členovia organizačného výboru konferencie *Prezidentské dekréty E. Beneša v povojnovom období*, Košice 25. novembra 2003 v Košiciach
- [3] ŠUTAJ, Š.: predseda organizačného výboru vedeckej konferencie *Národ a národnosti na Slovensku v transformujúcej sa spoločnosti – vzťahy a konflikty* 28. – 29. októbra 2004 Stará Lesná

- [4] GAJDOŠ, M.: člen organizačného výboru vedeckej konferencie *Národ a národnosti na Slovensku v transformujúcej sa spoločnosti – vzťahy a konflikty*, Stará Lesná, 28. – 29. októbra 2004.
- [5] FRANKOVSKÝ, M.: predseda organizačného výboru vedeckej konferencie *Európske impulzy pre rozvoj psychológie práce, organizácie a riadenia po vstupe do EÚ*, ktorá sa konala v dňoch 25. – 27. mája 2005 na Bukovci.
- [6] VÝROST, J.: člen organizačného výboru vedeckej konferencie *Európske impulzy pre rozvoj psychológie práce, organizácie a riadenia po vstupe do EÚ*, ktorá sa konala v dňoch 25. – 27. mája 2005 na Bukovci.
- [7] KENTOŠ, M.: člen organizačného výboru vedeckej konferencie *Európske impulzy pre rozvoj psychológie práce, organizácie a riadenia po vstupe do EÚ*, ktorá sa konala v dňoch 25. – 27. mája 2005 na Bukovci.
- [8] TAKÁČOVÁ, A.: členka organizačného výboru vedeckej konferencie *Európske impulzy pre rozvoj psychológie práce, organizácie a riadenia po vstupe do EÚ*, ktorá sa konala v dňoch 25. – 27. mája 2005 na Bukovci.
- [9] ŠUTAJ, Š.: predseda Organizačného výboru vedeckej konferencie *Národnostná politika Slovenskej republiky po roku 1989 Stará Lesná 2005*.
- [10] BAUMGARTNER, F.: člen Organizačného výboru vedeckej konferencie *Národnostná politika Slovenskej republiky po roku 1989 Stará Lesná 2005*.
- [11] GAJDOŠ, M.: člen Organizačného výboru vedeckej konferencie *Národnostná politika Slovenskej republiky po roku 1989 Stará Lesná 2005*.
- [12] KONEČNÝ, S.: člen Organizačného výboru vedeckej konferencie *Národnostná politika Slovenskej republiky po roku 1989 Stará Lesná 2005*.
- [13] TAKÁČOVÁ, A.: členka Organizačného výboru vedeckej konferencie *Národnostná politika Slovenskej republiky po roku 1989 Stará Lesná 2005*.
- [14] ŠUTAJ, Š.: člen programového výboru na vedeckom kolokviu *Národná a občianska identita v procese európskej integrácie. FF PU*, Európsky parlament. Informačná kancelária na Slovensku, Prešov 8. apríla 2005.
- [15] ĎURKOVSKÁ, M.: členka organizačného výboru vedeckej konferencie „Regionálna a národná identita v maďarskej a slovenskej histórii 18. – 20. storočia“, 8. – 10. november 2006, Máraiho štúdio, Košice
- [16] FEDÁKOVÁ, D.: členka organizačného výboru vedeckej konferencie *Psychológia práce a organizácie 2006*, ktorá sa konala v dňoch 24.- 26. mája 2006 na Bukovci.
- [17] FEDÁKOVÁ, D.: členka organizačného výboru vedeckej konferencie *Sociálne procesy a osobnosť 2006*. Stará Lesná, Kongresové centrum Academia, 4.-6. 9. 2006.

- [18] FRANKOVSKÝ, M.: predseda organizačného výboru vedeckej konferencie Psychológia práce a organizácie 2006 , ktorá sa konala v dňoch 24.- 26. mája 2006 na Bukovci.
- [19] HREHOR, H.: člen organizačného výboru vedeckej konferencie „Regionálna a národná identita v maďarskej a slovenskej histórii 18. – 20. storočia“, 8. – 10. november 2006, Máraiho štúdio, Košice
- [20] KENTOŠ, M.: člen organizačného výboru vedeckej konferencie Psychológia práce a organizácie, ktorá sa konala v dňoch 24.- 26. mája 2006 na Bukovci.
- [21] KENTOŠ, M.: člen organizačného výboru vedeckej konferencie Sociálne procesy a osobnosť 2006. Stará Lesná, Kongresové centrum Academia, 4.-6. 9. 2006.
- [22] SÁPOSOVÁ, Z.: členka organizačného výboru vedeckej konferencie „Regionálna a národná identita v maďarskej a slovenskej histórii 18. – 20. storočia“, 8. – 10. november 2006, Máraiho štúdio, Košice
- [23] TAKÁČOVÁ, A.: členka organizačného výboru vedeckej konferencie Psychológia práce a organizácie 2006, ktorá sa konala v dňoch 24.- 26. mája 2006 na Bukovci.
- [24] TAKÁČOVÁ, A.: členka organizačného výboru vedeckej konferencie Sociálne procesy a osobnosť 2006. Stará Lesná, Kongresové centrum Academia, 4.-6. 9. 2006.
- [25] ŠUTAJ, Š.: predseda organizačného výboru konferencie Regionálna a národná identita v maďarskej a slovenskej histórii 18-20. storočia - Regionális és nemzetiségű identitásformák a 18–20. századi magyar és a szlovák történelemben, Košice 8. – 10. novembra 2006
- [26] VÝROST, J.: člen organizačného výboru vedeckej konferencie Psychológia práce a organizácie 2006, ktorá sa konala v dňoch 24.- 26. mája 2006 na Bukovci.
- [27] VÝROST, J.: predseda organizačného výboru vedeckej konferencie Sociálne procesy a osobnosť 2006. Stará Lesná, Kongresové centrum Academia, 4.-6. 9. 2006.
- [28] ZUPKOVÁ, E.: členka organizačného výboru vedeckej konferencie „Regionálna a národná identita v maďarskej a slovenskej histórii 18. – 20. storočia“, 8. – 10. november 2006, Máraiho štúdio, Košice

iii. Zoznam zamestnancov organizácie, ktorí boli členmi významných domácich vedeckých orgánov (vedeckých rád, výborov, redakčných rád vedeckých časopisov a pod.)

- [1] doc. PhDr. František Baumgartner, CSc.
- [2] prof. PaedDr. Štefan Šutaj, CSc.

- [3] prof. PhDr. Jozef Výrost, DrSc.
- [4] PaedDr. Marián Gajdoš, CSc.
- [5] Mgr. Anna Tkáčová
- [6] doc. PhDr. Miroslav Frankovský, CSc.
- [7] PhDr. Stanislav Konečný, Csc.
- [8] PhDr. Anna Jurová, CSc.

iv. Zoznam domácich ocenení a vyznamenaní

- [1] Ďakovný list podpredsedu vlády SR v roku 2005
- [2] Ďakovný list prof. PaedDr. Štefanovi Šutajovi, DrSc. od Fórum inštitútu pre výskumu národnostných menšín v Šamoríne (rok 2006)

Ďalšie doplňujúce informácie a/alebo poznámky dokumentujúce národné a medzinárodné postavenie organizácie

4. Štruktúra výskumných projektov, grantov a ďalších zdrojov financovania

- **Medzinárodné projekty a zdroje ich financovania**

- i. **Zoznam významných projektov v rámci európskeho výskumného priestoru – 5. a 6. Rámcový program Európskej únie, European Science Foundation, NATO, COST, INTAS, CERN a pod. (tu aj v ďalších projektoch, prosím, uveďte: typ, názov, číslo, trvanie, financovanie a zodpovedného riešiteľa projektu za organizáciu a jej/jeho postavenie v projekte, napr. koordinátor, hlavný riešiteľ, riešiteľ)**

- ii. **Zoznam ostatných medzinárodných projektov vrátane ich financovania**

- iii. **Zoznam ostatných významných projektov a programov spolupráce bez priameho financovania**

- 1. **Rozvojový program pre nízkokvalifikovaných nezamestnaných, zvyšujúci pravdepodobnosť ich uplatnenia na trhu práce – EQUAL**

Vedúci projektu: Ing. Dušan Vitko, PhD. – Inštitút celoživotného vzdelávania TU v Košiciach

Riešiteľské pracovisko: **Inštitút celoživotného vzdelávania Technickej univerzity v Košiciach**

Spoluriešiteľ: **Spoločenskovedný ústav SAV**

Dátum začatia a ukončenia riešenia projektu: **2005 – 2007**

Evidenčné číslo projektu: **151 101 000 21**

Počet spoluriešiteľských inštitúcií: **8**

2. Výskum špecifik pracovnej situácie osôb s rodinnými povinnosťami v Košickom kraji (Research of work situation of persons with family duties in Kosice region)

Vedúci projektu: **Ing. Ľubica Froncová – Košický samosprávny kraj**

Riešiteľské pracovisko: **Košický samosprávny kraj**

Spoluriešiteľ: **Spoločenskovedný ústav SAV**

Dátum začatia a ukončenia riešenia projektu: **11/2004 – 11/2005**

Evidenčné číslo projektu: **2004/2.2/01/009**

3. Le cas slovaque: contribution à l'histoire des transferts politiques et culturels entre la France, l'Allemagne et l'Europe centrale (1840 – 1948)

Koordináčne pracovisko: **Centre de recherches interdisciplinaire sur l'Allemagne –CNRS Paris**

Koordinátor projektu: **Michael WERNER Francúzsko**

Zodpovedný riešiteľ: **Prof. PaedDr. Štefan Šutaj, DrSc.**

Spoluriešiteľ: **Spoločenskovedný ústav SAV**

Dátum začatia a ukončenia riešenia projektu: **2005 – 2006**

4. A magyarországi kormányzati pártok kisebbség politikája 1989 után (külön tekintettel a magyar-szlovák kapcsolatokra)

Prideľovateľ projektu: **MTA Határon Túli Magyar Tudományos Kutatásért, Budapest**

Zodpovedný riešiteľ: **Mgr. Zlatica Saposová, PhD.**

Spoluriešiteľ: **Spoločenskovedný ústav SAV**

Dátum začatia a ukončenia riešenia projektu: **01/2006 – 07/2006**

5. Tolerance a její meze v totalitárním režimu 1948 – 1989

Koordinátor: **ÚSD AV ČR Praha**

Zodpovedný riešiteľ: **PhDr. Helena Nosková, CSc.**

Spoluriešitelia projektu: **PhDr. Soňa Gabzdilová, CSc., Mgr. Milan Olejník, PhD., Spoločenskovedný ústav SAV**

6. KSČ a radikální socializmus v Československu 1918 – 1989.

Koordinátor: **ÚSD AV ČR Praha**

Zodpovedný riešiteľ: **Prof. Kárník**

Spoluriešiteľ projektu: **PhDr. Soňa Gabzdilová, CSc., Spoločenskovedný ústav SAV**

7. „Die Roma in der Slowakei : Stolperstein auf dem Weg in die EU ?“

Koordinátor: **Univerzita v Hamburgu, Inštitút pre medzinárodnú politiku**

Zodpovedný riešiteľ: **K. Vodička**

Spoluriešiteľ projektu: **PhDr. Anna Jurová, CSc., Spoločenskovedný ústav SAV**

8. Közigazgatási és területfejlesztési térkép (Mapa verejnej správy a regionálneho vývoja) – medzinárodný projekt PHARE CBC

Koordinátor: **Mgr. Zlatica Saposová, PhD., Spoločenskovedný ústav SAV**

Partneri: **MTA Regionális Kutatások Központja Észak-magyarországi Osztály ; Karpatské združenie pre Integráciu - Košice**

Doba riešenia: **2004**

- **Domáce projekty a ich financovanie**
- i. **Zoznam projektov podporených Agentúrou pre podporu výskumu a vývoja (APVV/APVT), Štátne programy výskumu a vývoja, a ich financovanie**

[1] APVT/APVV

1.1 Dekréty E. Beneša a ich uplatňovanie na Slovensku (Dekretes of president Beneš and their implementation in Slovakia)

Vedúci projektu: **doc. PaedDr. Štefan Šutaj, DrSc.**

Dátum začatia a ukončenia riešenia projektu: **09/2002 – 12/2004**

Evidenčné číslo projektu: **APVT-51-015202**

Počet spoluriešiteľských inštitúcií: **1**

Finančné zabezpečenie: **APVT, Hanulova 5/B, 841 01 Bratislava**

Výška finančného príspevku za celé obdobie riešenia: **341 000,- Sk**

1.2 Zvyšovanie sociálnej kompetencie žiakov prostredníctvom rozvíjania tvorivosti v sociálnych vzťahoch (Increasing social competence of pupils through development of creativity in social relations)

Vedúci projektu: **PhDr. Ing. Marek Dobeš, PhD.**

Dátum začatia a ukončenia riešenia projektu: **01/2004 – 12/2006**

Evidenčné číslo projektu: **APVT-51-049502**

Počet spoluriešiteľských inštitúcií: **1**

Finančné zabezpečenie: **APVV, Mýtna 23, 811 07 Bratislava**

Výška finančného príspevku za celé obdobie riešenia: **379 500,- Sk**

1.3 Maďarská menšina na Slovensku v procese transformácie spoločnosti po roku 1989 (Hungarian Minority in Slovakia in the Process of Transformaion of Society after year 1989)

Vedúci projektu: **Prof. PaedDr. Štefan Šutaj, DrSc.**

Dátum začatia a ukončenia riešenia projektu: **05/2006 – 04/2009**

Evidenčné číslo projektu: **APVV-51-047505**

Počet spoluriešiteľských inštitúcií: **1**

Finančné zabezpečenie: **APVV, Mýtna 23, 811 07 Bratislava**

Výška finančného príspevku za doterajšie obdobie riešenia: **1 926 000,- Sk**

[2] ŠTÁTNE PROGRAMY

2.1 Národ, národnosti a etnické skupiny v transformujúcej sa spoločnosti (Nation, nationalities and ethnic groups in the transforming society)

Vedúci projektu: **Prof. PaedDr. Štefan Šutaj, DrSc.**

Dátum začatia a ukončenia riešenia projektu: **08/2003 – 12/2005**

Evidenčné číslo projektu: **ŠP 028**

Počet spoluriešiteľských inštitúcií: **9**

Finančné zabezpečenie: **SAV**

Výška finančného príspevku za celé obdobie riešenia: **5 723 000,- Sk vrátane prostriedkov pre spoluriešiteľské organizácie**

2.2 Predikcie vývojových trendov v sociálnej sfére (Predictions of Developmental Trends in Social Sphere) – European Social Survey - ESS

Vedúci projektu: **Prof. PhDr. Jozef Výrost, DrSc.**

Dátum začatia a ukončenia riešenia projektu: **10/2003 – 12/2008**

Evidenčné číslo projektu: **ŠP 174**

Počet spoluriešiteľských inštitúcií: 0

Finančné zabezpečenie: **Ministerstvo školstva SR, Stromová 1, 813 30 Bratislava**

Výška finančného príspevku za doterajšie obdobie riešenia: **13 640 000,- Sk**

ii. Počet projektov podporených Vedeckou grantovou agentúrou MŠ SR a SAV (VEGA) v jednotlivých rokoch a ich financovanie

VEGA	2003	2004	2005	2006
Počet	4	5	4	6
Pridelené financie (mil. Sk)	0,263	0,277	0,325	0,395

• Súhrn finančných prostriedkov získaných mimo inštitucionálnych prostriedkov SAV

Externé zdroje	2003	2004	2005	2006	Spolu	Priemer
Externé zdroje (mil. Sk)	2,772	8,719	7,386	7,543	26,420	6,605
Externé zdroje prevedené spolupracujúcim vedeckým organizáciám (mil. Sk)	0,560	0,455	0,579	1,316	2,910	0,728
Pomer externých zdrojov a mzdových prostriedkov z inštitucionálnych zdrojov SAV	0,718	1,906	1,590	1,558	5,773	1,443
Celková suma výdavkov z externých zdrojov a z inštitucionálnych zdrojov SAV (mil. Sk)	12,763	15,358	15,107	16,203	59,431	14,858

Ďalšie doplňujúce informácie a/alebo poznámky k výskumným projektom a zdrojom financovania

5. Doktorandské štúdium a ďalšia pedagogická činnosť

i. Zoznam akreditovaných programov doktorandského štúdia (podľa predchádzajúceho aj podľa súčasného platného zákona o vysokých školách)

[1] kód študijného odboru: **77-06-9**
 názov študijného odboru: **sociálna psychológia**
 vedúci školiaceho pracoviska: **Prof. PhDr. Jozef Výrost, DrSc.**

[2] kód študijného odboru: **2.1.9**
 názov študijného odboru: **slovenské dejiny**
 vedúci školiaceho pracoviska: **Prof. PaedDr. Štefan Šutaj, DrSc.**

ii. Súhrnná tabuľka doktorandského štúdia (počet interných/externých študentov PhD štúdia; počet študentov, ktorí ukončili štúdium úspešnou obhajobou dizertačnej práce; počet študentov, ktorí ukončili štúdium inak ako obhajobou dizertačnej práce)

Doktorandské štúdium	31.12.2003			31.12.2004			31.12.2005			31.12.2006		
počet potenciálnych PhD školiteľov	4			4			11			11		
Doktorandi	Počet	Úspešnou obhajobou	Neukončené obhajobou	Počet	Úspešnou obhajobou	Neukončené obhajobou	Počet	Úspešnou obhajobou	Neukončené obhajobou	Počet	Úspešnou obhajobou	Neukončené obhajobou
interní	4	0	1	4	1	1	5	0	0	9	2	0
externí	11	0	2	8	1	4	15	1	0	14	0	2
školení pracovníkmi organizácie na iných externých inštitúciách	1			1								

iii. Postdoktorandské miesta podporované

a) z externých zdrojov (uved'te z akých)

b) z interných zdrojov – z Podporného fondu Štefana Schwarza na vytváranie postdoktorandských miest v SAV

iv. Súhrnná tabuľka pedagogickej činnosti v rámci vysokoškolského štúdia za jednotlivé roky

Pedagogická činnosť	2003	2004	2005	2006
Prednášky (hodiny/rok)	364	208	136	248
Semináre (hodiny/rok)	704	542	686	588
Vedené diplomové práce (spolu)	13	18	14	11
Počet členov v komisiách pre obhajobu PhD prác (spolu)	1	2	4	1
Počet členov v komisiách pre obhajobu DrSc prác (spolu)	1	1	2	2
Počet členov vo výboroch/radách vysokých škôl/fakúlt (spolu)	2	2	3	2
Počet členov v habilitačných/inauguračných komisiách (spolu)	1	2	2	3

v. Zoznam publikovaných vysokoškolských učebníc

[1] ŠUTAJ, Š.: Dejiny verejnej správy na Slovensku. – 1. – Košice 2003: UPJŠ, 60 s., ISBN 80-7097-516-4 (brož.)

vi. Zoznam publikovaných vysokoškolských skrípt

vii. Zoznam spoločných laboratórií/pracovnísk s vysokými školami

viii. Ďalšie doplňujúce informácie a/alebo poznámky k doktorandskému štúdiu a pedagogickej činnosti

6. Výstupy do spoločenskej praxe

(aplikácie výsledkov, expertízna a popularizačná činnosť)

i. Zoznam najvýznamnejších výsledkov aplikovaného výskumu

- [1] Riešitelia projektu *Osobnostné a situačné činitele stratégií správania v náročnej životnej situácii nezamestnanosti* navrhli taxonómiu situácií založenú na sociálnej blízkosti jej aktérov, hoci štruktúra vnímania nezamestnanosti má vždy vysokú mieru homogenity. Výskum potvrdil opodstatnenosť aplikovania interakčného prístupu pri projektovaní výskumu nezamestnaných. To, ako človek posudzuje nezamestnanosť, ako sa s ňou vyrovnáva totiž nezávisí len od osobnostných vlastností ľudí, ale aj od situačných vplyvov. Predikcia správania nezamestnaných, ako aj možná korekcia tohto správania je efektívnejšia, ak tento proces vychádza z interakčného prístupu, teda zohľadnením osobnostných a zároveň situačných vplyvov nezamestnanosti. Hodnotenie výsledkov rôznych programov práce s nezamestnanými viedlo k záveru, že tieto programy veľmi často málo zohľadňujú individuálne špecifiká a požiadavky konkrétnych ľudí, čo v značnej miere znižuje ich efektívnosť. Zodpovedným riešiteľom projektu bol Doc. PhDr. M. Frankovský, CSc.
- [2] V priebehu realizácie projektu *Zvyšovanie sociálnej kompetencie žiakov prostredníctvom rozvíjania tvorivosti v sociálnych vzťahoch* absolvovalo vyše sto žiakov základných škôl dlhodobý (jednoročný) program na rozvoj sociálnych kompetencií pod odborným vedením. Zároveň bola vytvorená unikátna videotéka sociálno-psychologických intervencií. Riešitelia vypracovali detailný program tréningu doplnený metodickými poznámkami a konkrétnymi skúsenosťami lektorov. Bol rozoslaný do pedagogicko-psychologických poradní a o jeho existencii sú informované i základné školy na Slovensku. Program bol prezentovaný vo forme publikácie. Zodpovedným riešiteľom bol PhDr. Ing. M. Dobeš, CSc.
- [3] Projekt VEGA *Hodnotové orientácie vybraných skupín obyvateľstva Slovenska v kontexte európskej integrácie – komparatívna analýza* pod vedením Mgr. M. Kentoša, PhD. sa rieši len od januára 2006, avšak popri overovaní metodiky výskumu hodnotových orientácií boli analyzované aj výsledky bádání z predchádzajúcich rokov vrátane špecifických skupín, akými sú nezamestnaní, mladí ľudia, osoby s rodinnými povinnosťami, seniori a seniorky a pod. Uvedené údaje porovnané v kontexte iných medzinárodných výskumov boli čiastočne publikované vo výstupoch riešiteľov úlohy..
- [4] Podporu VEGA získal aj projekt *Osobnostné a situačné koreláty hodnotenia kvality života nezamestnanými*, ktorý vedie doc. PhDr. M. Frankovský, CSc. a je zameraný na problematiku nezamestnaných. V prvom roku riešenia bola pozornosť venovaná štúdiu posudzovania kvality života nezamestnanými v kontexte možných faktorov ovplyvňujúcich toto hodnotenie. Zároveň boli spracované aktuálne využívané influečné programy pre nezamestnaných. Výsledky prvej etapy boli prezentované na medzinárodných vedeckých podujatiach a publikované v zborníkoch.

- [5] V rámci projektov Európskeho sociálneho fondu sa piati pracovníci ústavu v rokoch 2004 – 2005 stali spoluriešiteľmi projektu *Výskum špecifík pracovnej situácie osôb s rodinnými povinnosťami v Košickom kraji*, ktorý viedla Ing. Ľ. Froncová. Úlohou projektu bolo priniesť informáciu o podmienkach, v ktorých žijú osoby s rodinnými povinnosťami, predovšetkým ženy, ako aj informácie o tom, ako tieto informácie vnímajú. Výstupom z riešenia projektu bola publikácia *Výskum špecifík pracovnej situácie osôb s rodinnými povinnosťami v Košickom kraji*. Košice: Spoločenskovedný ústav SAV, 2005, 223 s. ISBN 80-967182-6-6.
- [6] Pracovníci ústavu sa zapojili tiež do Rozvojového programu pre nízkokvalifikovaných nezamestnaných, zvyšujúceho pravdepodobnosť ich uplatnenia na trhu práce – EQUAL, ktorý koordinoval Ing. D. Vitko, PhD. z Inštitútu celoživotného vzdelávania Technickej univerzity v Košiciach. V roku 2006 pripravili pre cieľovú skupinu štruktúrovaný kurz zameraný na zvýšenie informačno-komunikačných kompetencií, a to tak v práci s počítačom, ako aj v kontaktoch s ľuďmi. Účastníci kurzu boli vyškolení v práci s počítačom, s prácou na internete a s databázami, ktoré poskytujú prehľad pracovných príležitostí. Zároveň absolvovali komunikačný kurz, ktorého cieľom bolo naučiť účastníkov spôsoby prezentácie vlastnej osoby (inzercia, písanie životopisu, ponukového listu, atď.). V nadväznosti na tieto časti kurzu boli nezamestnaným poskytnuté aj niektoré poznatky z oblasti psychológie (zvládanie situácie nezamestnanosti, udržania si optimizmu, aktívny postoj k životu atď.). Pred a po kurze boli účastníkom administrované psychologické metodiky, cieľom ktorých bolo zistiť aktuálny psychologický profil účastníkov pred kurzom a súčasne vytvoriť možnosť dokumentovať efektívne pôsobenie kurzu na základe zistených diferencií medzi vstupným a výstupným meraním. Získané údaje budú analyzované v roku 2007.

ii. Zoznam najvýznamnejších expertíz pre Národnú radu SR, vládu SR, ústredné orgány štátnej správy SR, medzinárodné a zahraničné organizácie a inštitúcie a iné organizácie

- [1] *Národy a národnosti na Slovensku – stav výskumu po roku 1989 a jeho perspektívy* pre Kanceláriu prezidenta republiky, Úrad vlády SR a Národnú radu SR na základe riešenia výskumnej úlohy *Národ, národnosti a etnické skupiny v procesoch transformácie spoločnosti* v decembri 2003 vypracoval kolektív autorov pod vedením Prof. PaedDr. Š. Šutaja, DrSc..
- [2] *Národ a národnosti na Slovensku v transformujúcej sa spoločnosti – vzťahy a konflikty* pre Kanceláriu prezidenta republiky, Úrad vlády SR a Národnú radu SR na

základe riešenia výskumnej úlohy *Národ, národnosti a etnické skupiny v procesoch transformácie spoločnosti* v v novembri 2004 vypracoval kolektív autorov pod vedením Prof. PaedDr. Š. Šutaja, DrSc..

- [3] *Národnostná politika Slovenskej republiky* pre Kanceláriu prezidenta republiky, Úrad vlády SR a Národnú radu SR na základe riešenia výskumnej úlohy *Národ, národnosti a etnické skupiny v procesoch transformácie spoločnosti* v decembri 2005 vypracoval kolektív autorov pod vedením Prof. PaedDr. Š. Šutaja, DrSc..
- [4] *Národ, národnosti a etnické skupiny v procese transformácie slovenskej spoločnosti: Empirická analýza dát zo sociologicko-sociálnopsychologického výskumu v rámci riešenia Štátneho programu výskumu a vývoja 2003/2005* pre . Kanceláriu prezidenta republiky, Úrad vlády SR a Národnú radu SR na základe riešenia výskumnej úlohy *Národ, národnosti a etnické skupiny v procesoch transformácie spoločnosti* v decembri 2005 vypracoval kolektív autorov pod vedením Prof. PhDr. J. Výrosta, DrSc. a PhDr. M. Homišinovej, PhD.
- [5] *Stanovisko k autochtónnosti ruskej národnostnej menšiny na území Slovenskej republiky* pre Úrad vlády SR v máji 2005 vypracovali PaedDr. M. Gajdoš, CSc., PhDr. S. Konečný, CSc. a PhDr. A. Jurová, CSc.
- [6] *Stanovisko k ideovému zámeru zriadiť múzeum, resp. inštalovať expozíciu dejín Rusínov na Slovensku* pre Výkonný výbor Rusínskej obrody na Slovensku v septembri 2006 vypracoval PhDr. S. Konečný, CSc.

iii. Zoznam najvýznamnejších výsledkov popularizačnej činnosti

- [1] Pripravený seriál *Z histórie karpatských Rusínov* pre národnostno-etnické vysielanie Slovenského rozhlasu v Košiciach v dĺžke 480 minút, s reprízou 960 minút, teda 16 hodín vysielania pre rusínsku menšinu od marca 2004 do júna 2005. Odborný text v rozsahu 160 strán pripravil PhDr. S. Konečný, CSc.
- [2] Uskutočnený cyklus štyroch prednášok o Linke detskej dôvery, krízovej intervencii a prevencii proti drogám na ZŠ Bruselská, Košice v októbri 2005. S prednáškami vystúpili Mgr. M. Čižmárik a Mgr. L. Ištvániková.
- [3] 20. novembra 2006 pracovníci ústavu realizovali plánovaný *Deň otvorených dverí Spoločenskovedného ústavu SAV*. V jeho rámci odznelo päť prednášok k aktuálnym problémom riešeným na pracovisku (M. Dobeš, M. Gajdoš, A. Jurová,

S. Konečný, M. Olejník). Súčasne bola inštalovaná výstavka kníh a fotografií dokumentujúcich činnosť pracoviska.

- [4] Spracovaný a vo forme skladačky vydaný informačno-propagačný materiál o SvÚ SAV v Košiciach pod názvom *Spoločenskovedný ústav SAV*, ktorý vyšiel v roku 2006 v rozsahu 6 strán. Autormi textu boli M. Gajdoš a S. Konečný.

iv. Zoznam patentov udelených v zahraničí, vrátane príjmov z patentov

v. Zoznam patentov udelených na Slovensku, vrátane príjmov

vi. Zoznam licencií predaných v zahraničí, vrátane príjmov

vii. Zoznam licencií predaných na Slovensku, vrátane príjmov

viii. Zoznam zmlúv s hospodárskymi partnermi, vrátane príjmov

ix. Zoznam spoločných výskumných projektov s hospodárskymi partnermi, vrátane príjmov

x. Súhrn výstupov do spoločenskej praxe

Výstupy do spoločenskej praxe	2003	2004	2005	2006	Spolu
Expertízy pre Národnú radu SR, vládu SR, ústredné orgány štátnej správy SR, medzinárodné a zahraničné organizácie a inštitúcie a iné organizácie	1	0	2	1	4
Články v tlačových/internetových médiách popularizujúce výsledky vedeckého výskumu, najmä výsledky organizácie	2	6	4	5	17
Vystúpenia v oznamovacích prostriedkoch popularizujúce výsledky vedeckého výskumu, najmä výsledky organizácie	6	16	14	15	51
Verejné popularizačné prednášky	1	0	4	4	9

xi. Ďalšie doplňujúce informácie a/alebo poznámky k aplikačnej a popularizačnej činnosti

Významným posilnením popularizačnej činnosti bolo vytvorenie webovej stránky ústavu (www.saske.sk/SVU) v roku 2006, ktorá tak poskytuje základné informácie nielen o Spoločenskovednom ústave SAV, ale aj o jeho činnosti, štruktúre, o pracovníkoch i o doktorandoch. Veľmi dôležitou, spravidla najčastejšou, aj keď nepriamou formou aplikačnej i popularizačnej činnosti sú časté odborné konzultácie poskytované pracovníkom regionálnych inštitúcií i masovo-komunikačných prostriedkov, ktoré sa týkajú aktuálnych, ale aj kontroverzných spoločenských otázok. V hodnotenom období išlo najmä o rómsku problematiku, o tzv. Benešove dekréty, o voľby, o otázku maďarskej menšiny, o problém Rusínov a Ukrajincov, odsun nemeckého obyvateľstva a pod.

7. Prostredie a manažment. Personálna politika a uplatnenie záverov predošlého hodnotenia organizácie

i. Súhrnná tabuľka zamestnancov

Zamestnanci	2003	2004	2005	2006
Zamestnanci spolu	21	18	19	18
Výskumní pracovníci z tabuľky I.4	17	15	16	15
FTE z tabuľky I.4	15,46	15	15,3	13,6
Priemerný vek výskumných pracovníkov s VŠ vzdelaním	44,18	43,93	44	45,93

ii. Kvalifikačná štruktúra

Počet	2003	2004	2005	2006
DrSc.	3	2	2	2
PhD / CSc.	10	10	10	11
Prof.	2	1	2	2
Doc./Assoc. Prof.	4	3	2	3

iii. Stav a rozvoj výskumnej infraštruktúry vrátane experimentálneho, výpočtového a technického vybavenia (opis súčasnej infraštruktúry, priestorové podmienky, materiálne a technické zdroje. Infraštruktúra, prístrojové a technické vybavenie, ktoré bude nevyhnutné zaobstarat' pre dosiahnutie cieľov stanovených v koncepcii výskumu a vývoja na ďalšie štyri roky)

Ústav je umiestnený vo vlastnom objekte, ktorý sa nachádza v širšom centre mesta. Ide o 30 ročnú panelovú budovu, ktorá bola pred štyrmi rokmi čiastočne rekonštruovaná a to z dôvodu narušenej statiky a poškodenej strechy. Keďže na zásadnú rekonštrukciu nebolo dost' finančných prostriedkov, v súčasnom období sa ukazujú problémy ohľadom tepelných a vodovodných rozvodov, odpadu, tepelnej izolácie – okná a pod.

V uplynulých štyroch rokoch bola zmodernizovaná počítačová sieť a doplnená reprografická technika. Zamestnanci na služobných cestách majú možnosť využívať notebooky a inú techniku.

iv. Stav a rozvoj bibliografických zdrojov, činnosť knižnice a/alebo informačného centra organizácie

Knižnica Spoločenskovedného ústavu SAV buduje, spracúva a uchováva knižničný fond z oblasti histórie, sociálnej psychológie a sociológie. S ostatnými knižnicami SAV sa podieľa na tvorbe bibliografických záznamov v programe ARL. Knižnica má v tomto programe spracované publikácie z oblasti sociálnej psychológie od r. 2000 po súčasnosť. Od r. 2003 vzrástol knižničný fond o 1215 knižničných jednotiek. Z toho dôvodu bolo potrebné riešiť priestory knižnice. Knižnica sa presťahovala a doplnila o nové policové zostavy a uzamykateľné skrinky, ktoré slúžia na archivovanie dotazníkov z výskumov. Počet knižničných jednotiek k 31. 12. 2006 je 7052 titulov.

Knižnica poskytuje knižničné a informačné služby nielen pre pracovníkov SAV, ale aj pre mimoústavných čitateľov formou prezenčných, absenčných a medziknižničných výpožičiek. Jednotlivé služby poskytuje na základe osobných, písomných alebo telefonických požiadaviek, ako i požiadaviek zaslaných elektronickou poštou.

Knižnica uchováva fond domácich a zahraničných časopisov. Počet dochádzajúcich domácich periodík je 13 (Česká beseda, Dukľja, Etnologické rozpravy, Historický časopis, Narodny novinky, Nove žittja, Pamäť národa, Psychológia a patopsychológia dieťaťa, Rusin, Slovenské národné noviny, Slovenský národopis, Sociológia, Studia psychologica) a 7 zahraničných periodík: Československá psychologie, Demografie,

European Journal of Social Psychology, Journal of Personality and Social Psychology, Psychologie v ekonomickej praxi, Sociologický časopis, Soudobé dejiny.

v. Opíšte, akým spôsobom boli zohľadnené závery a odporúčania predošlého hodnotenia

Závery predchádzajúceho akreditačného procesu v roku 2004 hodnotili výsledky činnosti Spoločenskovedného ústavu SAV ako veľmi kvalitné na vysokej, medzinárodne porovnateľnej úrovni.

Ústav naďalej spoluvytvára, respektíve sleduje súčasné trendy vývoja vedných disciplín (multidisciplinárny výskum v spoločenských vedách, národnostné vzťahy, najnovší výskum slovenských dejín a výskum v oblasti sociálnej psychológie) udržuje čulé kontakty s mnohými zahraničnými pracoviskami, rieši viacero domácich (len v r 2006 priamo riešili: 1 ŠP a 2 APVV, 6 VEGA, ...) a zahraničných projektov.

Pokračovalo sústavne úsilie o zlepšovanie kvalifikačnej štruktúry, ktorá je podmienkou pre sústavnú akreditáciu jednotlivých odborov doktorandského štúdia, ale tiež nutným predpokladom pre zachovanie akreditácií na miesta samostatných a vedúcich vedeckých pracovníkov.

Na základe Rámcovej dohody prehĺbila sa spolupráca s UMB v Banskej Bystrici. V oblasti doktorandského štúdia sa rozvíjali pracovné kontakty medzi SvÚ SAV a Fakultou humanitných vied. Zintenzívnili sa najmä v súvislosti so začiatkom doktorandského štúdia a prijatím prvých doktorandov. V uplynulom roku členovia Katedry histórie FHV a Oddelenia histórie SAV spolupracovali najmä vo forme konzultácií, účasti na oponentúrach a iných podujatiach, ako aj recenzovania vedeckých prác. Viacerí zamestnanci ústavu pôsobili ako členovia výberových komisií pre prijímanie doktorandov na študijný program slovenské dejiny na FHV UMB a SvÚ SAV, v rámci prípravy doktorandov viedli odborné semináre, pôsobia ako školitelia.

vi. Ďalšie doplňujúce informácie a/alebo poznámky k manažmentu, výskumnej infraštruktúre a k trendom v personálnom rozvoji

Dlhodobým problémom pracoviska je celé roky stagnujúca výška mzdového fondu, ktorá vôbec nezohľadňuje nárast vedeckovýskumných úloh a s tým spojenú potrebu zvýšiť aj počet vedeckých pracovníkov. Mzdový fond ústavu vôbec neodráža ani

zvýšenie kvalifikačnej štruktúry pracoviska a neumožňuje ani vytvoriť pracovné miesto ani pre jedného z úspešných absolventov doktorandského štúdia. V tomto zmysle fakticky pripravujeme vysokokvalifikovaných odborníkov pre iné pracoviská, najmä pre vysoké školy.

Za týchto okolností nemožno zabezpečiť personálny rozvoj, ba ani stabilizovať existujúci počet a kvalifikačnú štruktúru pracovníkov. Navyše, samotný charakter vedeckovýskumnej činnosti a grantový systém logicky predpokladajú časté prijímanie externých spolupracovníkov, čo nám finančná situácia spravidla znemožňuje. Na túto nepriaznivú situáciu upozorňujeme vo výročných správach, ale aj v rámci osobných konzultácií s funkcionármi SAV už niekoľko rokov, avšak bez reálneho výsledku.

Iné dôležité informácie

Veľmi vážnym zásahom do normálneho chodu pracoviska bolo vlámanie sa do objektu ústavu 21. novembra 2006, počas ktorého došlo k odcudzeniu a poškodeniu majetku za viac ako 700.000,- Sk. V dôsledku toho sme boli nútení investovať prostriedky na kvalitnejšie zaistenie bezpečnosti budovy a inštalovať elektronický systém ochrany, ktorý je prepojený na príslušný útvar polície. Vyšetrovanie vlámania pokračuje.

.....
PaedDr. Marián Gajdoš, CSc.
riaditeľ SvÚ SAV